

ICAST
Nova sastavnica
Sveučilišta

► **str. 2**

FESB
Skupna nagrada
Grada Splita za
životno djelo

► **str. 3**

Filozofija
prof.dr.sc.
Pavo Barišić

► **str. 14**

UMAS
Mateo
Perasović

► **str. 20**

god. II.
broj 9.
19. svibnja
A.D. 2010.
www.unist.hr

universitas

list studenata i profesora Sveučilišta u Splitu

Srebro za Vox Animae u Bratislavi! **str. 4**

Kako efikasnije upravljati znanstvenom i akademskom zajednicom

Tek što su predizborni prijedori oko zakonitosti treće rektorske kandidature prof. Pavića okončani, problem upravljanja našim znanstveno nastavnim zajednicama iznimnom je žestinom buknuo u MedILS-u, i to bez prevelikih izgleda da se uskoro okonča na akademskoj razini i u opću korist... I drugdje je obaveza efikasnog upravljanja znanstvenim i obrazovnim institucijama jedan od ključnih problema suvremene znanosti, no u Hrvatskoj je iz nekoliko razloga osobito zaoštren. Prvo, zbog otpora što ih kod nas izaziva svaki zahtjev za efikasnijim upravljanjem: većina vlast doživljava tek kao sredstvo pljačke, pa veću vlast vidi kao veću opasnost. A manjina - u iskrenom strahu za demokratska prava - radije koči nego ubrzava promjene. Drugo, jer se akademska zajednica od efikasnije uprave krije iza paravana one iste autonomije

koja je sveučilište decenijama štitila od brutalnih nasrtaja politike... Napokon, efikasniju je upravu urgentnom učinio rast sveučilišta koji je posljednjih godina umnogostručio potrebe što ih država ni u boljim vremenima ne bi mogla - ni trebala - sama rješavati.

Hrvatska moralna laž

Nažalost, i raspra o rektorskim mandatima i analiza odnosa u MedILS-u klonila se ozbiljnijih tema. Jeftino psihologiziranje o ego tripu poznatih znanstvenika na stranu, no o opasnosti od moraliziranja ipak nekoliko riječi. Profesoru Đikiću se zamjera 'karijerizam', prof. Pavić bio je pozivan da se povuče iz 'etičkih' razloga. Naše akademske prilike iz prijateljske blizine pratim već više od četrdeset godina i osjećam se pozvanim preporučiti malo više opreza u moralnim prosudbama. Pored toliko kolosalnih mo-

ralnih laži, hoću reći. Npr, za neupitnu moralnu vertikalu važi Ivan Supek, premda je svoju oreolu izgradio na znanstvenim mistifikacijama ('Heinsenbergov učenik'), političkim poluistinama ('otpor atomskoj bombi Aleksandra Rankovića') moralnim posrtanjima (izdaja uhapšenih studenata 1972) i političkim manipulacijama najvišeg reda (1972. predložio da Tito dobi Nobelovu nagradu za mir)... Đikić je u znanosti napravio neusporedivo više od Supeka, Pavić je tri puta više napravio za splitsko nego Supek za zagrebačko sveučilište, pri tome ne dijele ni jedan od njegovih veličanstvenih 'propusta', a u ovoj moralnoj provinciji oni važe za karijeriste, a on za moralnu vertikalu...

Poziv na raspravu

No Supek je osnovao Ruđera i dubrovački IUC, četiri je godine bio zagrebački rektor

a šest predsjednik HAZU (i to nakon izgubljenih izbora) pa ako ga, bez obzira na tomove loše literature i političke nebuloze o 'etičkom nestra- načkom Saboru' s pravom slavimo, onda je to zato što je uz Kršnjavog bio ponajbolji menadžer hrvatske znanosti kojeg smo imali. I ne bismo li se danas morali utoliko ozbiljnije pozabaviti pitanjem efikasnijeg znanstvenog menadžmenta? Zašto, npr, radna verzija novog Zakona o Sveučilištu uopće ne ograničava rektorski mandat! Radi efikasnijeg upravljanja! No zašto tog prevažnog rektora želi birati ministar? Jer je autonomija prevladana kao i samoupravljanje? ...Universitas će otvoriti svoje stranice svima koji imaju tri čiste da o problemu upravljanja Sveučilištem progovore bez zadržke - što ne valja i kako bi trebalo - i bez pogubne moralne nadmenosti.

duško čizmić marović

PRVA DEKANSKA KONFERENCIJA FILOZOFSKIH FAKULTETA U HRVATSKOJ
str. 3

NAJJAČA IMENA HRVATSKOG PRAVA 22. SVIBNJA U SPLITU
str. 8

SPLITSKI TIM POBJEDNIK EKONOMIJADE U SARAJEVU!
str. 10

ZAJEDNIČKA IZLOŽBA NASTAVNIKA UMAS-a: „Participacija, a ne simulacija“
str. 21

ŠTO JE AISEC I NA KOJI NAČIN MOŽE OBOGATITI MOJ STUDENTSKI ŽIVOT?
str. 22

sveučilišni život

ICAST – nova sastavnica Sveučilišta

ICAST je odgovor na potrebe primijenjene znanosti koja istovremeno traži i najbrže organiziranje, i najvišu kvalitetu i najprepoznatljiviju primjenu, kako bi oko interdisciplinarnih projekata privukla najviđenija imena i u međunarodnim natjecanju za sredstva bila konkurentna

Odlukom Senata od 20. travnja Sveučilište u Splitu dobilo je novu sastavnicu: *Interdisciplinarni centar za naprednu znanost i tehnologiju Sveučilišta u Splitu* (Interdisciplinary center for advanced science and technology of University of Split, skraćeno ICAST). Cilj ICAST-a je osnivanje međunarodno prepoznatljivog centra znanosti i tehnologije visoke kvalitete koji će omogućiti dobivanje sredstava iz Europske unije i drugih međunarodnih organizacija. Oblik organizacije proizlazi iz ciljeva njegova osnivanja, pa ICAST nema status ni pravne osobe ni podružnice pravne osobe, već 'unutarnje ustrojbene jedinice' Sveučilišta u Splitu i time njegove sastavnice, koja ima svoga voditelja i vijeće. ICAST je, dakle, odgovor na potrebe primijenjene znanosti koja istovremeno traži i najbrže organiziranje, i najvišu kvalitetu i najprepoznatljiviju primjenu, kako bi oko interdisciplinarnih projekata privukla najviđenija imena i u međunarodnim natjecanju za sredstva bila konkurentna. Instituti te uvjete ne mogu zadovoljiti zbog krute organizacije, a fakulteti su dodatno 'opterećeni' nastavom. Sjedište ICAST-a je na adresi Split, Meštrovićevo šetalište bb., dakle u prostorima MedILS, što priskrbuje dodatne reference i MedILS-u, i Sveučilištu i ICAST-u.

Multiinstitucionalna interdisciplinarna inicijativa

Osnovna početna djelatnost ICAST-a jest multiinstitucionalna inicijativa u nanobiologiji, bioznanosti, u znanosti o materijalima i ekologiji s fokusom na

Voditeljica ICAST-a, prof. dr. sc. Vlasta Bonačić-Koutecký

modeliranje, računalne znanosti i simulacije u okviru europske i hrvatske mreže eksperimentalnih laboratorija. Smjerovi interdisciplinarnog istraživanja uključuju: nanočestično-biomolekularne hibridne sustave za razvoj novih biosenzora kao element francusko hrvatskog projekta vezan uz NATO, zajedničke koncepte u biološkom starenju i starenju materijala, nanostrukture za dizajn novih materijala, dizajn selektivnih peptidnih antibiotika te ekološko istraživanje izvora vode i energije, na primjer korištenjem hiperspektralne detekcije u suradnji s novo osnovanom tvrtkom Photon d.o.o. (www.photonsplit.com) kao jednim od prvih spin-off tvrtki Sveučilišta u Splitu. Photon d.o.o. je prva hrvatska tvrtka za hiperspektralnu daljinsku detekciju i kombinirana

geoprostorna snimanja. Upotrebom najsuvremenijih zračnih i satelitskih sustava za geofizička mjerenja, Photon omogućuje detaljna snimanja vodenih i kopnenih površina s velikom rezolucijom detaljem i od posebna značaja za područja u segmentu proučavanja i analize kvalitete mora, kopna, posebnih biljnih kultura, zaštite područja od požara, poroznosti tla i geotermalne energije. Photon je partner u FP7 projektu ImpactMin - Impact Monitoring of Mineral Resources Exploitation, koji je započeo 2010. godine.

Svjetski renomirani znanstvenici u Vijeću

Stalni sastav Vijeća ICAST-a čine prof. dr. sc. Vlasta Bonačić-Koutecký kao pokretačica ICAST-a, prorektor za znanost, međunarodnu i međusveučilišnu suradnju Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Roko Andričević po funkciji, ravnatelj Mediteranskog instituta za istraživanje života prof. dr. sc. Miroslav Radman po funkciji, te tri svjetski renomirana znanstvenika iz domene djelatnosti ICAST-a. Voditeljica ICAST-a bira vijeće natpolovičnom većinom svih članova na mandat od 4 godine, a potvrđuje ga Senat Sveučilišta u Splitu. Unutarnje ustrojstvo i ostala pitanja ICAST-a pobliže će se utvrditi posebnim propisima. Do imenovanja sukladno posebnom propisu Senat je za privremenu voditeljicu ICAST-a imenovao prof. dr. sc. Vlasta Bonačić-Koutecký, a za članove privremenog vijeća prof. dr. sc. Joshua Jortner, Sveučilište Tel Aviv, Izrael, prof. dr. sc. Michel Broyer, Sveučilište Lyon 1, Francuska te prof. dr. sc. Ludger Wöste, Slobodno Sveučilište Berlin, Njemačka. (V.P.)

Temeljem Odluke pod. toč. 4.2. Četvrte izvanredne sjednice Fakultetskog vijeća od 12. svibnja 2010. godine

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U SPLITU

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora (I. izbor) iz područja humanističkih znanosti i polja teologije, grane egzega, na Katedri Svetoga pisma Novoga zavjeta KBF-a Sveučilišta u Splitu (1 izvršitelj m/ž).

Uvjeti:

- odgovarajući doktorat humanističkih znanosti,
- višegodišnje radno iskustvo u nastavi i u znanstvenom, odnosno u istraživačkom radu na visokom učilištu,
- poželjno voditi katedru na visokom učilištu,
- ostali uvjeti prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br: 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07), Pravilniku Nacionalnog vijeća za znanost (NN br: 84/05) i prema Odluci Rektorskog zbora visokih učilišta (NN br: 106/06);

Pristupnik treba uz prijavu na natječaj priložiti sljedeće:

- životopis, "nihil obstat" svoga Ordinarija, presliku dokaza o hrvatskom državljanstvu, presliku svih dokaza o zadnjem stečenom akademskom stupnju, presliku svih dokaza o zadnjem izboru u zvanje i na radno mjesto na visokom učilištu, presliku svih dokaza o radnom iskustvu na visokom učilištu, presliku dokaza o vođenju katedre na visokom učilištu;
- izvješće o ispunjavanju natječajnih, odnosno minimalnih zakonskih uvjeta, potrebnih za izbor u odgovarajuće zvanje i na radno mjesto prema natječaju (pobrojati prema svakom od propisa navedenih pod uvjetima);
- izvješće o dosadašnjoj znanstvenoj, odnosno istraživačkoj, te nastavnoj i stručnoj djelatnosti na visokom učilištu i izvan njega;
- tri popisa radova prema kategorizaciji i to: popis svih dosadašnjih radova koji su izrađeni i objavljeni prije zadnjeg izbora u sadašnje zvanje na visokom učilištu, popis svih dosadašnjih radova koji su izrađeni i objavljeni nakon zadnjeg izbora u sadašnje zvanje na visokom učilištu, te popis svih radova s kojima se natječete za izbor u zvanje na visokom učilištu po ovom natječaju;
- odgovarajući broj objavljenih znanstvenih knjiga, te potreban broj objavljenih znanstvenih radova (posebno ih izdvojiti od ostalih eventualno priloženih radova).

Svu dokumentaciju i sve radove potrebno je pravovremeno predati uz prijavu na natječaj u četiri primjerka. Sve radove i natječajnu dokumentaciju koja se prilaže za izbor u znanstveno-nastavno zvanje treba predati snimljene u PDF formatu i u elektroničkom obliku na zasebnim CD-ima kako slijedi: 1) separate predloženih radova (samo onih radova predloženih za izbor u raspisano zvanje), (na jednom CD-u), i 2) natječajnu dokumentaciju (izvješća, popise radova i životopis - na drugom CD-u).

Prijavu s dokazima o ispunjavanju uvjeta pristupnici natječaja trebaju predati u roku 15 dana od dana objave natječaja na adresu Fakulteta s naznakom "za natječaj". O rezultatima natječaja pristupnici će biti izvješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
Split, Zrinsko-frankopanska 19, p.p. 329

Na Kineziološkom fakultetu u Splitu održana je 15. svibnja, na treću godišnjicu osnutka fakulteta, svečana promocija na kojoj su, iz ruku dekana prof. dr. sc. Nikole Rausavljevića, svoje diplome i svjedodžbe primila šezdesetdva profesora fizičke kulture, odnosno kineziologije i četrdesetšest prvostupnika i prvostupnika kineziologije. Unatoč lošem vremenu, veliki broj gostiju, roditelja, rodbine i prijatelja, svojim dolaskom uveličao je ovaj svečani trenutak našeg fakulteta i njegovih, sad već bivših studenata, ali i onih mlađih koji traže nove izazove na diplomskom studiju. (M.M.)

Na pragu 50. obljetnice

FESB-u skupna nagrada Grada Splita za životno djelo

Fakultet Elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje – FESB dobitnik je skupne nagrade za životno djelo Grada Splita za 2009. godinu. Kako stoji u obrazloženju, ova visokoobrazovna znanstvena ustanova ove godine obilježava svojih 50 godina rada i postojanja u našem Gradu, čime je jedan od najstarijih fakulteta u Splitu. FESB je kao ustanova koja obrazuje stručnjake u područjima elektrotehnike, računarstva, strojarstva i brodogradnje ustanovljen s osnovnom svrhom potpore razvitku gospodarstva u regiji. Tijekom proteklih 50 godina FESB je osobito uspješno obavljao tu zadaću, obrazovavši pritom oko 5900 visokokvalitetnih stručnjaka, čime je osigurao nužni kadrovski potencijal za razvitak gospodarskih grana temeljenih na navedenim disciplinama.

Prvi fakultet u Hrvatskoj sa računalom

Stručnjaci na područjima strojarstva i brodogradnje obrazovani na FESB-u nositelji su razvitka strojarske i brodograđevne industrije u regiji. Uspješan razvitak elektroenergetskog sustava svojim su djelovanjem omogućili stručnjaci s područja elektroenergetike obrazovani na FESB-u. Posebice je značajan utjecaj FESB-a na razvitak informatičke djelatnosti u regiji. Počeci toga sežu u godinu 1966. kad je uz pomoć splitskog gospodarstva na-

S procesom demokratizacije Hrvatske i uvođenja tržišnog gospodarstva, čitav niz tvrtki temeljenih na informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji pokrenuli su na području Županije splitsko-dalmatinske i Grada Splita upravo stručnjaci obrazovani na FESB-u.

bavljeno prvo računalo i osnovan Računski centar na FESB-u. To je bilo prvo računalo u gradu i ujedno prvo na jednoj visokoškolskoj ustanovi u Hrvatskoj. Bio je to veliki iskorak koji je omogućio stjecanje važnih iskustava ne samo u nastavnom i istraživačkom radu na Fakultetu nego i u informatičkom obrazovanju te se može smatrati začetkom razvitka informatike u regiji.

Tehnološki i gospodarski lider regije

90-ih godina prošlog stoljeća, s procesom demokratizacije Hrvatske i uvođenja tržišnog gospodar-

stva, čitav niz tvrtki temeljenih na informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji pokrenuli su na području Županije splitsko-dalmatinske i Grada Splita upravo stručnjaci obrazovani na FESB-u. Velike svjetske tvrtke Ericsson i Siemens u suradnji s FESB-om utemeljile su u Splitu vrlo uspješne odjele za razvoj komunikacijskog softvera. Svojim djelovanjem FESB je omogućio regiji da svojim vlastitim kadrovskim potencijalom pokrene i uspješno razvija proizvodne djelatnosti temeljene na visokim tehnologijama. Kao jedan od suosnivača Sveučilišta u Splitu, FESB je pridonio razvitku grada Splita

u sveučilišni centar regije. Osim toga FESB je dao značajan doprinos razvitku gospodarstva u regiji i svojim sudjelovanjem u izradi brojnih razvojnih i visokostručnih projekata, studija i elaborata. Dugogodišnja uspješna suradnja s najistaknutijim gospodarskim tvrtkama koje djeluju u našoj regiji rezultirala je i potpisivanjem čitavog niza sporazuma o suradnji.

Moderna visokoobrazovna i znanstveno-istraživačka ustanova

U proteklih 50 godina znanstvenici FESB-a sudjelovali su, kao

voditelji ili suradnici, u nekoliko stotina znanstvenih tema i projekata. U okviru znanstvene aktivnosti ostvarena je suradnja s brojnim srodnim međunarodnim i domaćim institucijama. U okviru međunarodne suradnje znanstvenici FESB-a sudjelovali su ili su još uvijek aktivni na nizu projekata. U ovom trenutku voditelji su tridesetak znanstveno-istraživačkih projekata Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, nekoliko tehnologijskih i informacijskih projekata te su gostujući profesori i istraživači na brojnim međunarodnim sveučilištima i institutima. FESB je, u suradnji s drugim institucijama organizator ili suorganizator cijelog niza znanstvenih i stručnih konferencija, radionica, ljetnih škola i simpozija. Nakon 50 godina razvitka FESB je danas moderna visokoobrazovna i znanstveno-istraživačka ustanova visoke razine okrenuta razvoju i primjeni najmodernijih tehnologija. Strateško opredjeljenje Fakulteta je dosezanje visokih svjetskih standarda na području znanstveno-istraživačke, visokoobrazovne i visokostručne djelatnosti, zbog čega je FESB uistinu ustanova koja je po svakom kriteriju zaslužila biti jedan od dobitnika godišnje nagrade na osnovu svoga rada i doprinosa svome Gradu kroz prethodnih 50 godina postojanja, zaključuje se u obrazloženju. (K.T.)

Prva dekanska konferencija Filozofskih fakulteta u Hrvatskoj

Za prvog predsjednika izabran je dekan splitskog Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Marko Trogrlić, koji je i inicirao pokretanje i održavanje konferencije

U velikoj vijećnici rektorata Sveučilišta u Splitu održana je 10. svibnja prva dekanska konferencija Filozofskih fakulteta u Republici Hrvatskoj. Na konferenciji su sudjelovali dekan zagrebačkog Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Damir Boras sa svojim prodekanima i suradnicima, dekan riječkog Filozofskog fakulteta prof. dr. Predrag Šustar sa svojim prodekanima, dekanica osječkog Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Ana Pintarić, prorektorica Sveučilišta u Zadru prof. dr. sc. Ana Proroković te dekan Filozofskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Marko Trogrlić sa svojim prodekanima. Sudionike je na početku njezinog radnog dijela pozdravio rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivan Pavić izrazivši pri tom veliko zadovoljstvo što se ona održava po prvi put upravo u Splitu, gradu oca hrvatske književnosti Marka Marulića. Utemeljenje i održavanje dekanske konferencije naših Filozofskih fakulteta, utoliko je značajnije

što ona u ovom obliku do sada nije postojala a ovakva institucija kao svojevrsno koordinacijsko tijelo nije nepoznata u našoj akademskoj zajednici jer ona postoji među nekim drugim upravama drugih naših Fakulteta, kao primjerice onih medicinskih, ekonomskih ili pravnih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Potreba jačeg financiranja humanističkih i društvenih studija

Radni dio konferencije bio je posvećen promišljanjima usmjerenim prije svega na

problematiku vezanu uz studentske planove i programe ustrojene prema bolonjskom reformskom konceptu te mogućim putovima njihove daljnje nadogradnje, dorade i potrebnih eventualnih preoblikovanja, te međusobne suradnje i pomoći na tom polju – a sve u svjetlu nadolazećih reakreditacijskih postupaka za studentske planove i programe, pred kojima stoje svi naši Filozofski fakulteti. Pri tome je prijedlog mogućeg novog ustroja studiranja na Filozofskim fakultetima predstavio predsjednik Povjerenstva za razvoj studija na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Za-

grebu akademik Mislav Ježić. Također je zaključeno da je potrebno uložiti dodatne napore u traženja obilatijeg i cjelovitijeg financiranja našeg visokog školstva na području humanističkih i društvenih znanosti, bez čega je daljnji razvoj hrvatskog društva u cjelini teško zamisliv. Konačno, na kraju ove prve dekanske konferencije Filozofskih fakulteta u Republici Hrvatskoj za njezinoga predsjednika izabran je dekan splitskog Filozofskog fakulteta prof. dr. sc. Marko Trogrlić, koji je i inicirao njezino pokretanje i održavanje.

(E.K.)

Novi udžbenik na talijanistici

U izdanju Sveučilišta u Splitu objavljen je novi sveučilišni udžbenik kojim se znatno obogaćuje znanstvena i stručna literatura iz područja talijanistike. Autori, prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević i dr. sc. Srećko Jurišić s Filozofskog fakulteta u Splitu, napisali su djelo „Introduzione alla fonologia e alla morfologia della lingua italiana“ kako bi olakšali studiranje ne samo svojim studentima, već svima onima koji se na sveučilišnoj razini susreću s talijanskom lingvistikom. Ovo je već drugi udžbenik kojeg je prof. dr. Marasović-Alujević, pročelnica Odsjeka za talijanski jezik i književnost, u protekle dvije godine priredila svojim studentima s namjerom da nastavi s tom praksom i na taj način pokrije gradivo velikog dijela jezičnih kolegija koje studenti mogu slušati na Filozofskom fakultetu. Oba udžbenika recenzirana su od strane profesora koji taj predmet predaju na sveučilištima u Zagrebu, Zadru, Puli i Splitu. (T.V.)

prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević

dr. sc. Srećko Jurišić

Izbor rektora Sveučilišta u Splitu započeo je 11. ožujka Odlukom Senata o prikupljanju prijedloga kandidata. 20 travnja Senat usvaja kandidature prof. dr. sc. Željka Domazeta, (predloženog od strane FESB-a), te prof. dr. sc. Ivana Pavića, (kojeg su predložili FF, GAF, KBF, KTF, MEFST, PFST i UMAS, a podržao EFST). Senat je obje kandidature prihvatio s obrazloženjem da za prof. dr. sc. Ivana Pavića 'ne postoje formalnopravne zapreke', da je ona u skladu i s praksom akademske zajednice u Republici Hrvatskoj i očitovanjem MOZŠ-a od 19. travnja 2010.g. Tom se stavu Otvo-renim pismom suprotstavila grupa nastavnika Sveučilišta u Splitu smatrajući da bi zbog 'zakonitosti i etičnosti' rektor Pavić od kandidature trebao odustati, a Senat izbornu proceduru ponoviti. Pismo je do 6. svibnja potpisalo 86 nastavnika, a svojom im se Izjavom pridružio i Forum za etičnost i razvoj znanosti i visokog obrazovanja te sindikat. No tu je inicijativu na izornoj sjednici od 6. svibnja Senat tajnim glasanjem odbio tako što su se od 32 člana njih 31 pravovaljano izjasnili za jednog od kandidata (24 za Pavića 7 za Domazeta).

Nažalost, prijepori su u cjelini ostali ne samo ograničeni na pitanje (ne)zakonitosti kandidacijskog postupka, nego ni ta rasprava nije dosegla akademsku razinu. Utoliko manje čudi da je potpuno izostala analitički produbljena rasprava o sadašnjem stanju stvari na Sveučilištu, a da moguće kontraverze o razvojnim pitanjima nisu ni načete. Iznimka je samo kritički istup na Senatu prof. dr. sc. Davora Juretića koji je nakon izlaganja programa obaju kandidata upozorio da oba programa zanemaruju stanje u prirodnim znanostima, odnosno sve ono što bi trebalo osigurati kako bi naše prirodne znanosti polučile očekivane rezultate. Nastavljanje predizbornih rasprava bilo bi posve neplodno, no šutnja o bitnim pitanjima sadašnjosti i budućnosti Sveučilišta u Splitu bila bi opasna. Stoga će takvu raspravu Universitas u narednim brojevima poticati na sve akademske načine. Raspravu u ovom broju započinjemo, kako je i red, razgovorom s novoizabranim starim rektorom koji je novi mandat, osporavanjima usprkos, osvojio respektabilnom, većinom glasova Senata.

(dcm)

Novoizabrani stari rektor prof.dr.sc. Ivan Pavić:

Rektora birati demokratskim postupkom

RAZGOVARAO:
Duško ČIZMIĆ MAROVIĆ

S obzirom na prijepore oko ‘trećeg mandata’, da li ste Vi i sami bili u dilemi hoćete li se ponovno kandidirati ili ne?

Naravno, bio sam. Ali o kandidaturi sam ozbiljnije počeo razmišljati tek nakon poticaja i sugestija brojnih kolega. A prije nego sam prihvatio te sugestije tražio sam mišljenje pravnih stručnjaka o zakonskoj mogućnosti da se još jednom kandidiram nakon što sam funkciju rektora obnašao u dva mandata. Dakle, bez obzira na svima poznate presedane, dvojio sam sve do uvjerljivog tumačenja autoritativnih stručnjaka, te pozitivnih odgovora pravnih službi Rektorata i Ministarstva. Nakon takovog njihova tumačenja, prihvatio sam kandidaturu osam fakulteta, od čega je čak njih sedam moju kandidaturu podržalo tajnim glasanjem na fakultetskim vijećima, što znači da me je na taj, najdemokratskiji, način podržalo preko 300 nastavnika. Nakon toga je Senat najprije jednoglasno prihvatio kandidaturu, a potom je na sljedećoj sjednici, ponovno tajnim glasanjem, između dvojice kandidata za rektora izabrao mene s više nego dvotrećinskom većinom. Dakle, kao pravni stručnjak oslonio sam se na mišljenje stručnjaka, tijekom kandidature i prilikom izbora imao sam široku, demokratski verificiranu podršku, u odnosu na nedovršene poslove i teška vremena pred nama do kraja sam ostao odgovoran, i za mene je izbor rektora završena priča.

U nekoliko ste navrata javno ustvrdili da je broj potpisnika ‘Otvorenog pisma’ zanemariv ne samo u odnosu na ukupni broj znanstveno nastavnih djelatnika, nego i onih koji su glas dali Vama. Nije li to podcjenjivački odnos prema 86 potpisnika sa znanstvenim titulama?

Nipošto. U fazi izbornog postupka jedna neformalna grupa oglasila se svojim mišljenjem i prijedlozima. To jest njihovo legitimno pravo, no i da je bila tri puta brojnija, neformalna grupa ni na koji način ne bi mogla zamijeniti Zakonom i Statutom propisane procedure, i ja sam se osjećao dužnim upozoriti na to u više navrata. Ali to nikakve veze s nipodaštavanjem nema. Jer da je broj potpisnika bio i deset puta manji, ne samo da to ne bi umanjilo njihova zakonska prava, nego ni stupanj uvažavanja kojeg zaslužuju. Ne bi bilo apsurdno reći da oni koji izriču neko disonantno mišljenje zaslužuju utoliko veće uvažavanje ukoliko je njihov broj manji. Osobito na sveučilištu, jer bit je akademska zajednice da svaki slobodnomisleći pojedinac ima

institucionalno garantirano pravo na vlastiti pristup bilo kojem zajedničkom pitanju. Odavno je rečeno: kada dvoje misle isto najmanje jedan od njih ne misli.

Nažalost, kritička rasprava do sada nije bila usredotočena na ono što je golema misleća većina ipak smatrala najvažnijim pitanjem - kakav ste Vi do sada bili rektor?

Ponovit ću za čitatelje ono što sam predstavljajući vlastitu kandidaturu rekao na izornoj sjednici Senata. Na prvo bih mjesto stavio niz novih studijskih programa na koje sam silno ponosan jer bez njih naše Sveučilište ne bi bilo na

“*da je bila tri puta brojnija, neformalna grupa ni na koji način ne bi mogla zamijeniti Zakonom i Statutom propisane procedure. Ali da je broj potpisnika bio i deset puta manji, ne samo da to ne bi umanjilo njihova demokratska prava, nego ni stupanj uvažavanja kojeg zaslužuju*

razini svoje veličine i misije, te, naravno, zato što sam sudjelovao u njihovu zasnivanju. Kao ono najvažnije za programsko zaokruženje Sveučilišta u Splitu uvijek navodim Filozofski fakultet za čije osnivanje moje zasluge nisu najmanje: bez njegovih devetnaest studijskih programa, da navedem samo hrvatski, engleski, talijanski, povijest, sociologiju, filozofiju te učiteljske studije, grad Split ne bi bio što treba i može biti.... Filozofski je u vrlo kratkom roku postao i naša najveća i po mnogo čemu najvažnija sastavnica: počeli smo s pola zaposlenika da bismo danas na njemu imali 154 čovjeka. To nije moglo doći samo od sebe! Tu je studij arhitekture o kojem sam kao član Senata i kao prorektor tako mnogo slušao, a kojeg smo uspjeli osnovati nedugo nakon mojeg preuzimanja rektorske dužnosti. Da bi već danas na tolikim natječajima studenti splitske arhitekture osvajali najviše nagrade. Snažan razvoj Medicinskog fakulteta s novim studijima sestrinstva, dentalne medicine, forenzike, a uz rast svih parametara kvalitete, od medicinskih su studija napravili takoreći splitski brend. Baš na

dan kad sam dobio novi mandat, na Medicini smo donijeli odluku o pokretanju studija na engleskom jeziku, koja bi trebala biti snažna poluga međunarodne afirmacije našeg Sveučilišta. I koja nas, s druge strane, posljedično sili na utrostručenje pažnje prema studiju i kulturi hrvatskog jezika na našem Sveučilištu... Navest ću još samo Farmaciju kao zajednički studij Kemijsko-tehnološkog i Medicinskog fakulteta. I podsjetiti da se značaj uvođenja novih studijskih programa najlakše može sagledati iz činjenice da se širenjem studijske ponude broj naših studenata utrostručio!

Odbacujete, dakle, nerijetke, premda kuloarske prigovore da ste sav novac ulagali ‘u beton umjesto u ljude’?

Odbacujem u cijelosti. Zgrade se vide, i predmet su stalnih komentara, a studijski programi i kadrovska jačanja ostaju izvan fokusa ne samo šire nego čak i akademske javnosti. Kada sam ja postao rektor imali smo oko 800 zaposlenih, a danas ih imamo 1500, od čega znanstveno nastavnog osoblja – od novaka do redovnih profesora – čak 1200. Kad je o ulaganju u ljude riječ ovdje moram podsjetiti na listopad 2003. kad je ukinuto Veleučilište u Splitu i palo mi na leđa preko 5000 studenata koji su demonstrirali. I koje sam osobno morao smirivati, ne samo u Splitu nego i u Zagrebu i u Vukovaru, uvjeravajući ih kako nam namjera nije rušiti nego dovršiti izgradnju. Ishodili smo neophodne dopusnice, legalizirati studijske programe, i što držim osobito važnim, zbrinuli svih 150 zaposlenika Veleučilišta! Što mi drugi rektori još nisu oprostili... No i ovdje se vidi kako su ljudi i zgrade neodvojivo povezani - ne samo da smo stabilizirali stručne studije, nego ušli i u investicije kupovinom novih prostora te priveli kraju programsko zaokruženje tako da su ostvarene sve bitne pretpostavke za institucionalno osamostaljenje Centra. No kad se Centar i odvoji, i kad na ovu napola zaboravljenu epizodu zaborave svi, ja ću je trajno pamtit i po sjedima koje mi je ostavila.

Kako je u Vašim mandatima Sveučilište u Splitu u pogledu proračunskih sredstava prolazilo u odnosu na druga hrvatska sveučilišta?

Kada sam kao dekan Ekonomskog fakulteta sjedio u Senatu često sam slušao o podfinanciranosti našega Sveučilišta. Prof.

Dušan Marušić, tadašnji dekan Građevinskog fakulteta iznosio je vrlo precizne podatke iz kojih je bilo očito da Sveučilište u Splitu prima znatno manje proračunskog novca od ostalih sveučilišta u odnosu na broj studenata i profesora. Dolaskom na funkciju prorektora, a potom i rektora, uspio sam se na državnoj razini izboriti za kriterije pravednije preraspodjele, negirajući ‘stečena’ prava. Što zbog toga, a što općenito zbog rasta Sveučilišta i proračunskih mogućnosti, naš je proračun porastao s 80 na 240 milijuna kuna. Sredstva za investicijsko održavanje nisu uopće postojala, da bi se kasnije ona kretala između 15 i 20 milijuna kuna, što nam je omogućilo da saniramo brojne opasnosti i neuvjetnosti. O kapitalnim investicijama i kampusu da i ne govorimo. Nakon Ekonomskog fakulteta i njegova aneksa, realizirana je II. faza FESB-a, zgrada C GAF-a, Sveučilišna knjižnica, nadograđena zgrada Medicinskog fakulteta. Pred dovršetkom je zgrada PMF-a, KTF i Pomorskog fakulteta te studentski dom. Nadam se da ćemo uskoro započeti sa izgradnjom zdanja Filozofskog fakulteta.

Na Senatu ste govorili o modelu stambenog zbrinjavanja mladih znanstvenika. Ne bi se moglo reći da se u javnosti o tome previše zna.

Riječ je o modelu subvencionirane kamate za stambenu izgradnju, mome, takoreći autorskom modelu koji se nakon velikog truda i lobiranja instalirao na svim sveučilištima i po kojem je svoje stambene probleme riješilo barem dvije tisuće znanstvenika, prije svega mladih. I to u roku o kojem smo u doba početaka naše sveučilišne karijere mogli samo sanjati. U Splitu se nije na tome stalo, pregovarao sam s gradonačelnikom gospodinom Buličićem o pomoći Grada, a s poduzećem Dalkoning o najnižoj mogućoj cijeni metra kvadratnog. Pomogli smo koliko smo mogli kako bi cijena bila što niža, pa je početna cijena za naše djelatnike u konačnici iznosila svega 950 eura po kvadratu na vrlo atraktivnoj lokaciji na Žnjanu.

Povećanje broja studenata u prvi je plan istaklo pitanja njihovog standarda. Što je tu učinjeno?

Preuzimanjem prorektorske dužnosti zatekao sam gradilište studentskog doma u Spinutu koje je zapušteno stajalo deset godina. Sveučilište je uz pomoć Grada i ta-

i nezavisno od stranačke politike

dašnjeg gradonačelnika gospodina Škarića u vrlo kratkom roku dovršilo objekt u kojem su nalaze 182 postelje i 20 apartmana za gostujuće profesore. Prilikom njegova otvaranja nekolicina studenata je prosvjedovala misleći da je to zbog iznimno visokog komfora napravljeno za nekoga drugoga. Novine su zabilježile moju izjavu da su nove studentske sobe komfornije od moje spavaće sobe. U tom smo otvorili nešto kasnije domu jedan od najmodernijih restorana u koji bez ikakva stida možemo i danas odvesti najzahtjevnijeg gosta. Restorani na GAFu, EFU i FESB-u bitno su podigli standard. No druga strana naših uspjeha, da tako

projekta, svaki po 500 tisuća eura, što je omogućili studijska usavršavanja niza mladih znanstvenika i nabavku vrijedne opreme, a već treću godinu vodim znanstveni projekt odobren od MZOŠ-a. Godinama sam predsjedao republičkom Savjetu za financiranje visokoškolska, te redovito obavljao dužnosti člana Saborskog odbora za obrazovanje znanost i kulturu i Odbora za državne nagrade za znanost. Sve to mi može biti uzeto i kao grijeh 'akumulacije funkcija', može se postaviti i pitanje kvaliteta rada na tako širokom frontu, no ja naprosto odgovaram na Vaše pitanje tvrdeći da sam bio u stanju uravnotežiti te moje energije.

rađa u tim prostorima propuštene komunikacije, ili nedovoljne pažnje, pa i prema 'podređenima'. No, svejedno mislim da moji najbliži suradnici, razumiju da ništa od toga nije osobne naravi, jednako kao što i šira akademska zajednica očito shvaća da radim u korist Sveučilišta. A što se demokratske klime tiče ja bih Vas trebao pitati koliko 'demokratskoj klimi' doprinosi Universitas? Nismo li Universitas upravo s tim ciljem pokrenuli?

Vi mene intervjuirate? Kakav doprinos demokratskoj klimi! ...No ja imam još par pitanja. Jeste li svjesni da će novi mandat biti zahtjevniji i teži od svih

treba se imati u vidu kako je svako vrijeme posebno na svoj način, jer svako vrijeme donosi određene poteškoće ali i određene prilike. Sjećam se da se svojedobno, kada sam predložio da krenemo u izgradnju Ekonomskog fakulteta, govorilo kako zgrada nije napravljena u puno zahvalnije vrijeme, pa kako bi mogla u vrijeme poraća i sveopće besparice... Zgrada je usprkos svemu napravljena, slično kao kasnije i druge u kampusu. Nadam se da ćemo i u vremenu koje je pred nama imati stvaralačke imaginacije i energije da se nosimo s postojećim problemima. Oni su posebni pa se na poseban način trebaju i rješavati. To u pr-

pred nama. Želim kazati kako se taj ili neki slični projekt moraju nastaviti ako se Hrvatska želi punopravno uključiti u europski znanstveni i obrazovni prostor. Na izornoj sjednici Senata posebno sam apostrofirao problem ostanka na Sveučilištu onih koji završavaju novački staž. Trenutna financijska kriza nam otežava zadržati sve takve, ali osobno ću se založiti da niti jedan, ako predstavlja kvalitetu koja je Sveučilištu potrebna, ne otiđe iz sustava. Svaki takav odlazak bila bi velika šteta za Sveučilište i zajednicu, a Hrvatska bi bila dalje od naprijed istaknutog cilja.

Radni nacrt Zakona o sveučilištu uopće ne predviđa ograničenje rektorskog mandata. Znači li to da biste Vi odista mogli biti doživotni rektor?

Zakon o sveučilištima tek što je ugledao svjetlo dana izazvao je snažne reakcije. Mišljenja o njemu su se kretala u vrlo širokom rasponu, od onih koji su držali da je potrebno samo nekoliko kozmetičkih zahvata, do onih koji su ga u cijelosti odbacivali. Odredbe o rektorskom mandatu su na sličan način komentirane. Ja sam već jasno i javno rekao da je ovo zadnji mandat za koji sam se natjecao, pa utoliko slobodnije mogu kazati kako je lošem rektoru predugačak i jedan mandat, dok osobno ne bih imao ništa protiv toga da se dobar rektor i duže zadrži na toj funkciji. U tome jedino držim važnim da se bira na demokratski način i autonomno u odnosu bilo koju stranačku politiku.

Za kraj pitanje: jeste li spremni posjetiti sastavnice s kojih je došlo najviše primjedbi na Vašu kandidaturu i suočiti se s kritikama dosadašnjeg i otvorenim pitanjima budućeg rada?

Kritike koje su se čule u postupku kandidature gotovo isključivo su se odnosile na zakonsku mogućnost da još jednom budem rektor. O dosadašnjem su radu čak i potpisnici Otvorenog pisma govorili pohvalno. Što se tiče moje spremnosti da posjetim fakultete s kojih su dolazili spomenute primjedbe na moju kandidaturu, ona je sama po sebi jasna. Oduvijek sam bio rektor sviju, a namjera mi je da tako bude i ubuduće. Rektor sam svih naših sastavnica i prema njima ću postupati na jednak način bez obzira tko me je predlagao a tko osporavao. Drugačije bi mi ponašanje bilo strano i kao osobi i kao rektoru, što sam pokazao svojim dosadašnjim ponašanjem na toj funkciji. Neposredno nakon što sam ponovno izabran za rektora sve sam članove Senata pozvao na privatni ručak i posebno me obrađovalo da su se pozivu odazvali svi dekani. Poruka je jasna i s moje i s njihove strane.

kažem, jest činjenica da dom koji upravo dovršavamo sa svojih 600 postelja ni izdaleka neće zadovoljiti potrebe naših studenata i našeg Sveučilišta premda će neke važne funkcije bitno unaprijediti, poput sposobnosti da dijelom kapaciteta novoga doma unaprijedimo međunarodnu razmjenu studenata. Zato je u razradi još jedna od ideja Jakše Miličića, i vrlo skoro ćemo saznati jesmo li na dobrom putu da u cijelosti riješimo problem smještajnih kapaciteta naših studenata.

Nisu li toliki angažmani koji traje više od osam godina morali ići na uštrb Vaše znanstveno nastavne djelatnosti? Opet se vraća pitanje opravdanosti novog mandata, ovog puta u kontekstu profesure, obitelji i mogućih drugih javnih funkcija?

Ali za sve to vrijeme dok sam obavljao rektorsku dužnost ispunjavao sam ne samo sve moje nastavne obaveze, nego sam s dvoje kolega i napisao vrlo dobro prihvaćeni udžbenik mikroekonomije, prijavio i koordinirao dva Tempus

Osim, možda, u odnosu na obitelj... No to je teško procijeniti, pogotovo jer sam imao punu obiteljsku podršku za sve što sam radio. I za novu kandidaturu, naravno, skupa sa svim iskušenjima što ih ona donosi.

A Vaši odnosi sa suradnicama i podređenima? Kako oni prolaze u tako rasprođanoj pažnji? Što je s vremenom za one važne, naoko besciljne razgovore s nizom namjernika iz akademske zajednice, kontakte koji nipošto nisu nevažni za onu stalno spominjanu 'demokratsku klimu'?

Radije bih da pitate njih... Ne što ja ne bih znao odgovor, nego zato što se tu mogu ponajmanje hvaliti. Inače težim efikasnosti, a na ovako širokom frontu teško je održati kontinuitet intenzivnih odnosa s onima s kojima ste jučer intenzivno surađivali, a danas imate druge brige... Ne uspijevam odgovoriti na mnoge mailove, telefonske sugovornike često moram birati, i svjestan sam da to ne ostavlja najbolji utisak... Pretpostavljam da se dio animoziteta koji su izbili oko ovoga izbora

“

Projekt znanstvenih novaka je najbolji projekt pokrenut u sustavu znanosti i visokog obrazovanja jer je omogućio znanstveno pomlađivanje sveučilišta najboljim studentima! Tako moramo nastaviti ako se Hrvatska želi punopravno uključiti u europski znanstveni i obrazovni prostor. A osobno ću se založiti da nijedan kvalitetan novak ne ode iz sustava.

do sada? I to koliko zbog krize, toliko zbog dosadašnjih postignuća! Poput naraslog broja studenata koji će tražiti zadovoljenje svih mogućih potreba...

Vrlo sam svjestan situacije u kojoj se nalazi naše gospodarstvo, pa samim time i proračunski korisnici kakvo je Sveučilište. Međutim,

vom redu znači da se nedostatni proračunski novac mora osigurati iz drugih izvora. U ovome smislu suradnja sa gospodarstvom i novac iz međunarodnih fondova i projekata mogli bi biti dobra alternativa. To znači da se od svih, od rektora i dekana, ali i pojedinaca, zahtijeva drugačiji angažman od dosadašnjeg. Uostalom i zapadna sveučilišta veći dio svojega proračuna nameću iz sličnih izvora.

U svojem programu i u izlaganju na izornoj sjednici Senata posebno ste govorili o znanstvenim novacima. Što je trenutno s projektom znanstvenih novaka?

Projekt znanstvenih novaka definitivno je najbolji projekt koji je u posljednje vrijeme pokrenut u sustavu znanosti i visokog obrazovanja. Taj projekt je omogućio znanstveno pomlađivanje sveučilišta našim najboljim diplomiranim studentima! Oni koji su na takav način prvi ušli u sustav već sada vraćaju sveučilištima ono što je u njih uloženo, dok će se prava korist osjetiti u godinama koje su

sveučilišni život

Srebro za Vox Animae u Bratislavi

16. svibnja u 20 h u crkvi sv. Dominika zbor organizira zajednički koncert sa renomiranim mješovitim pjevačkim zborovima iz Slovenije i Litve, a 27. svibnja u Sveučilišnoj biblioteci Vox animae će održati tradicionalni koncert za studente našeg Sveučilišta

Vox animae, mješoviti pjevački zbor Sveučilišta u Splitu ostvario je prošlog mjeseca svoj najveći dosadašnji uspjeh. Na Međunarodnom festivalu pjevačkih zborova "Slovakia cantat" u Bratislavi natjecali su se u dvije kategorije, musica sacra acappella i mješoviti odrasli zborovi te u obje osvojili srebrno odličje! Zbor je osnovan u listopadu 2007. god. na inicijativu tadašnjeg dekana Umjetničke akademije Miljenka Grgića, a pod vodstvom Tomislava Veršića. Do sada je održao već jedanaest samostalnih koncerata od kojih već tradicionalni postaju godišnji koncert za studente, koncert uz Sv. Duju i koncert uz Dane kršćanske kulture. Izvan Splita, zbor je koncertirao u Solinu, Trogiru, Korčuli i Livnu. Prošle je godine zbor sudjelovao, uz Akademski pevski zbor "Tone Tomšič" iz Ljubljane, na međunarodnom seminaru za zbarsko dirigiranje svjetski priznatog dirigenta i pedagoga Ragnara Rasmussena iz Norveške. U listopadu 2009. Vox animae je nastupio na 42. susretu hrvatskih pjevačkih zborova u Novigradu Istarskom. Na tom natjecanju osvojio je treće mjesto te preporuku od strane stručnog povjerenstva da može predstavljati izvrsnost hrvatskog zbarskog pjevanja u inozemstvu. 16. svibnja u 20 h u crkvi sv. Dominika zbor organizira zajednički koncert sa renomiranim mješovitim pjevačkim zborovima iz Slovenije i Litve, a 27. svibnja u Sveučilišnoj biblioteci Vox animae će održati tradicionalni koncert za studente našeg Sveučilišta. Ovim putem zbor poziva zainteresirane studente da im se pridruže. Probe zbora se održavaju u Župskim prostorima Sv. Roka u Glagoljaškoj ulici pon. i čet. u 20 h. (un)

Četvero novih redovnih profesora

Prof. dr. sc. **Mirjana Bonković** izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice (prvi izbor) za znanstveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje elektrotehnika, grana elektronika na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje.

Prof. dr. sc. **Vladan Papić** izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora (prvi izbor) za područje tehničkih znanosti, polje računarstvo, grana umjetna inteligencija na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje.

Prof. dr. sc. **Vedrana Kožulić** izabrana je u znanstveno nastavno zvanje redovite profesorice (prvi izbor) za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Temeljne tehničke znanosti, grana Tehnička mehanika (mekanika krutih i deformabilnih tijela) na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu.

Prof. dr. sc. **Vlasta Matijević** izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor iz znanstvenog područja Prirodnih znanosti, polje Matematika, na Prirodoslovno matematičkom fakultetu.

prof. dr. sc. Mirjana Bonković

prof. dr. sc. Vladan Papić

prof. dr. sc. Vedrana Kožulić

prof. dr. sc. Vlasta Matijević

Rezultati studentske ankete u zimskom semestru 2009./2010.

Piše:
ALEKSANDAR JAKIR *

Jedna od aktivnosti Centra za unaprjeđenje kvalitete na našem Sveučilištu je provođenje studentske ankete o kvaliteti nastave koja je dobro prihvaćena i već postaje tradicionalna. Nastavnici na Splitskom Sveučilištu ocijenjeni su vrlo dobro

Kao i prošle godine, na svim sastavnicama (osim na Pravnom fakultetu) u proteklom je zimskom semestru u ak. godini 2009./2010. provedena studentska anketa. Ovaj put je obrađeno čak **61,494 ispunjenih upitnika**, a što je ujedno najveći odaziv do sada. Izuzetno nam je drago da rezultati pokazuju poboljšanje u kvaliteti organizacije i izvođenja nastave. Studenti su svojim nastavnicima u prosjeku dali vrlo dobro ocjenu. Prosječna ocjena kod pitanja o kvaliteti nastavnika na Splitskom Sveučilištu bila je 4,3, a kod pitanja koji su važni za procjenu kvalitete nastave 4,1.

Razumije se da je u pojedinim slučajevima bilo i negativnih komentara, a na temelju tih in-

formacija i uočenih slabosti sad valja djelovati. Pored toga da se isprave sve uočene negativnosti predložene su mjere da se poveća postotak ispunjenja anketnih listića (eventualno putem postepenog prijelaza na elektronsko provođenje ankete). Također se čini bitnim da se poveća odgovornost voditelja sastavnice za provođenje ankete kao jednog od ključnih instrumenata unaprjeđenja kvalitete. Studentska anketa vrednovanja nastavnika i nastave ima veliku poticajnu snagu. Izuzetno nam je važna povratna informacija o tome koliko smo uspješni u naporima da nastavni rad usmjerimo na kvalitetu i njen stalni rast u organizaciji i provođenju nastave, radu nastav-

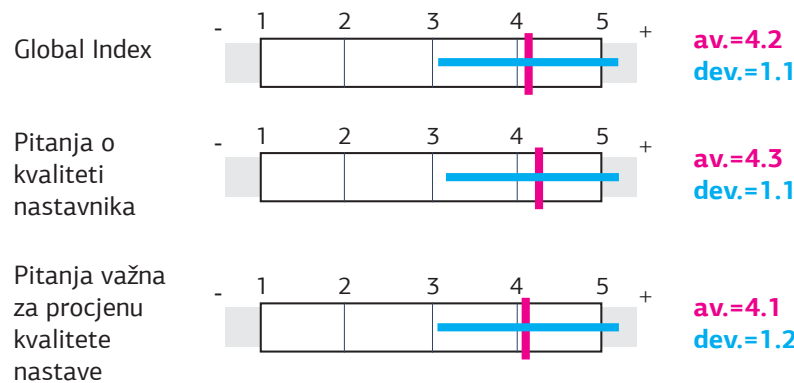
nika, vođenju ustanove, stvaranju materijalnih uvjeta za kvalitetan rad. Povratne informacije (procjene kvalitete nastave i rada nastavnika) pomoći će nastavnicima u korigiranju i unapređivanju rada i cjelokupnog nastavnog procesa kako bi ova i buduće generacije studenata stekli potrebne profesionalne i osobne kompetencije.

Zbimi rezultati ankete objavljene su na web stanicama Sveučilišta kao i sve relevantne dokumente Centra za unapređenje kvalitete, a lako su dostupni preko web stranica Sveučilišta (www.unist.hr/kvaliteta).

***prof. dr. sc., na odsjeku za povijest FF-a, ravnatelj Centra za unapređenje kvalitete Sveučilišta u Splitu**

Sveučilište u Splitu, Centar za unapređenje kvalitete

Sveučilište u Splitu, zbirni izvještaj,
1. semestar 2009-2010
Broj odgovora 61494

Festival znanosti u Sinju nadmašio očekivanja

„Postigli smo naš najvažniji cilj – zainteresirati mlade za znanost! Nakon Festivala nam se osobno javio velik broj srednjoškolaca pitajući za informacije o prirodoslovnim fakultetima za kojima im se probudio interes“, ističu organizatori

Ove je godine, po prvi puta, održan Festival znanosti u Sinju, i to u organizaciji dvojice entuzijastičnih studenata, Sinjana Mate Jagnjića i Mislava Cvitkovića, studenata fizike iz Splita odnosno Zagreba. Na festivalu su gostovala neka od najvećih imena hrvatske znanosti, te neki od najpoznatijih popularizatora znanosti – Danica Ramljak s Instituta ruđer Bošković, akademik Stjepan Marčelja, Franjo Sokolić i Dejan Vinković sa split-skog PMF-a, Ivica Vilbić s Instituta za oceanografiju i ribarstvo, akademici Nenad Trinajstić, Stanko Popović i Vladimir Paar, te Ivan Đikić i Davor Pavuna koje ne treba posebno predstavljati. Od 'mladih snaga', tu su bili Marko Košiček koji je 2008. godine proglašen najboljim popularizatorom znanosti u Europi i studentica KTF-a Maja Marasović, koja je prošle godine proglašena drugim najboljim populari-

zatorom znanosti u Europi, zatim dr. sc. Antonio Šiber, koji je održao izuzetno zanimljivo i nadahnuto predavanje o virusima, te Bojan Markičević, jedan od boljih popularizatora znanosti u mladoj kategoriji.

Festival posjetili studenti iz čitave Hrvatske

Održani su okrugli stolovi na temu obrazovanja, te odnosa znanosti i religije, kao i kviz za srednjoškolce pod nazivom „Što mi znanost

daje“ na koji se prijavilo 33 učenika. Najviše točnih odgovora imala je učenica Opće gimnazije Marija Mađor – Božinović, koja je svojim impresivnim znanjem prirodnih znanosti osvojila 2000 kuna u gotovini, polugodišnju pretplatu na časopis Geo, Englesko-hrvatski veliki Filipovičev rječnik, Leksikon fizike, 3 x 5 brojeva časopisa Geo, 2009., te 6 dokumentarnih filmova Discovery Channela. Drugo mjesto osvojio je Vedran Vuković, učenik 2. razreda Opće gimnazije, a treće uče-

nik 1. razreda Franjevačke klasične gimnazije, a inače i sjemeništara, Josip Šabić.

„Nismo mogli ni sanjati da će posjećenost biti ovako velika! Ne samo da su sva sjedala u Dvorani Gospe Sinjske bila popunjena, već su ljudi stajali i na ulazu ne bi li uspjeli poslušati dio predavanja. Postigli smo naš najvažniji cilj – zainteresirati mlade za znanost! Nakon Festivala nam se osobno javio velik broj srednjoškolaca pitajući za informacije o prirodoslovnim fakultetima za kojima im se probudio interes, a neki su od njih kazali kako su 'shvatili da i oni mogu biti znanstvenici, što im se uvijek činilo samo kao san'. Da se dobar glas na daleko čuje, dokazalo je to da su naš festival posjetili brojni studenti iz Zagreba, Osijeka i Splita, a sve najbolje pohvale dobili smo od naših gostiju, koji će, sigurno, još mnogo lijepih riječi o Sinju prenijeti u svjetsku znanstvenu zajednicu“, oduševljeni su organizatori. (T.V.)

Student EFST osvojio prvo mjesto na natjecanju „Croatia Case Challenge“

Ante Prka, student 1. godine diplomskog studija Poslovne ekonomije na Ekonomskom fakultetu Split osvojio je prvo mjesto na „Croatia Case Challenge“, pod-natjecanju u rješavanju poslovnih slučajeva (BIZ) koje se u organizaciji lokalnog koordinatora, studentske organizacije AIESEC, održalo u Zagrebu 8. i 9. svibnja 2010. g. Ovim je izabran kao predstavnik Hrvatske na završnom natjecanju, „Balkan Case Challenge“, koje će se održati u Beču od 5. do 10. srpnja 2010. godine.

„Balkan Case Challenge“ je međunarodno natjecanje u rješavanju Case Study-ja u kojem se natječu studenti iz 12 zemalja jugoistočne Europe (Austrija, Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Rumunjska, Srbija i Slovenija) u 4 discipline: Model Europskog Vijeća (MEC), Pravni savjetodavni sud (LMC), Natjecanje u poslovnim slučajevima (BIZ) i ICT (Informacijska i komunikacijska tehnologija). (un)

Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, raspisuje

NATJEČAJ

Za izbor:

- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana opće strojarstvo (konstrukcije) i odgovarajuće radno mjesto;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana procesno energetska strojarstvo i odgovarajuće radno mjesto;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta ili izvanrednog profesora za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika i odgovarajuće radno mjesto;
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana telekomunikacije i informatika i odgovarajuće radno mjesto.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 116/03.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03, 105/04, 174/04 i 46/07).

Sve informacije mogu se dobiti u Službi za upravno-pravne poslove Fakulteta.

Natječaj traje 8 dana nakon objave u sveučilišnom listu „Universitas“ koji izlazi kao podlistak „Slobodne Dalmacije“.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića bb, 21000 Split.

Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

9 MEĐUNARODNA
VESLAČKA
REGATA
OSMERACA

SVETI DUJE 2010.

VELIKO HVALA!

OXFORD
CAMBRIDGE
SPLIT

Le MERIDIEN
LAV, SPLIT

SAILCROATIA

PoslovnaHrvatska.hr

KOMEXAL d.o.o.

primatrd

ETRA

LAVČEVIĆ

ENERGIE

CROATIA AIRLINES

MULTIPOWER

VD-mont

DAL KRONING

TROMONT

Adria Winch

SUZER

Trenton

Babic

EUROPA

FEARL

KATARJINA

STUDENTSKI CENTAR SPLIT

ARGENTIN d.o.o.

LIVEL

MILJAK GRAĐENJE d.o.o.

TRAC

MEDIJSKI POKROVITELJI:

SLOBODNA DALMACIJA

RADIO DALMACIJA

tg

Sportnet-hr

adorea

MEDIA

Vrime

SPLIT, HRVATSKA

svibanj

08. - SPINUT

09. - RIVA

ORGANIZATORI:

SPLITSKI SVEUČILIŠNI ŠPORTSKI SAVEZ
VESLAČKI SAVEZ DALMACIJE
HRVATSKI VESLAČKI SAVEZ
HVK GUSAR

POKROVITELJI:

GRAD SPLIT
SVEUČILIŠTE U SPLITU
SPLITSKO DALMATINSKA
ŽUPANIJA
HRVATSKA RATNA MORNARICA

sveučilišni život

Simpozij na Pravnom fakultetu

Najjača imena hrvatskog prava 22. svibnja u Splitu

Sveučilište u Splitu, Pravni fakultet, Splitsko-dalmatinska Županija i Grad Split organiziraju znanstveno-stručni skup „Ustavne promjene Republike Hrvatske i Europska unija“ u Splitu 22. svibnja. Pokrovitelj je skupa Vlada Republike Hrvatske. Među eminentnim imenima hrvatskog prava, na skupu će govoriti i sljedeći govornici: Uvodnu riječ će održati prof. dr. sc. Boris Bu-

Glavna je tema skupa posvećena jednom od najaktualnijih pravnih pitanja hrvatske budućnosti - prilagodbi Hrvatske na EU pravosuđe i utjecaj te prilagodbe na politički, upravni, porezni, gospodarski i pravni sustav Hrvatske

klijaš, dekan Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, Jadranka Kosor, predsjednica Vlade Republike Hrvatske te voditelj znanstveno-stručnog skupa prof. dr. sc. Onesin Cvitan, Pravni fakultet Split. O najaktualnijim pravnim pitanjima u svjetlu hrvatske bu-

dućnosti u Europskoj Uniji govorit će, među ostalima, najzvučnija imena hrvatske pravne znanosti, ali i šire: Vladimir Šeks, prof. dr. sc. Jasna Omejec, prof. dr. sc. Ivan Padjen, prof. dr. sc. Slaven Letica, prof. dr. sc. Branko Babac, prof. dr. sc. Žarko Puhovski, prof. dr.

sc. Branko Smerdel, prof. dr. sc. Zvonimir Lauc, prof. dr. sc. Ivan Koprić, prof. dr. sc. Arsen Bačić, prof. dr. sc. Banimir Lukšić, mr. sc. Zoran Pičuljan, prof. dr. sc. Miomir Matulović, prof. dr. sc. Damir Aviani, mr. sc. Zoran Malenica, prof. dr. sc. Duško Lozina,

mr. sc. Srđan Dvornik, doc. dr. sc. Mirko Klarić, prof. dr. sc. Dragan Bolanča, mr. sc. Branislav Šutić, prof. dr. sc. Saša Šegvić, mr. sc. Smiljana Bezić, prof. dr. sc. Slavko Šimundić, mr. sc. Marija Boban, mr. sc. Zoran Šinković i Maja Grubišin, dipl. iur. Glavna je tema skupa prilagodba Hrvatske na EU pravosuđe i utjecaj te prilagodbe na politički, upravni, porezni, gospodarski i pravni sustav Hrvatske. (F.Č.)

Simpozij medicinara posvećen Marinu Noli

Ovogodišnji simpozij bavio se Dijagnostičkim pristupom Non Hodgkin Limfomu, a vodili su ga prof. Mara Dominis iz Zagreba i prof. Damjanov

U sklopu sastanka Krohema, hrvatske kooperativne grupe za hematološke bolesti, koji se od 6.-8. svibnja održao u Splitu, organiziran je simpozij posvećen prerano preminulom kolegi, vrsnom hematopatologu prof. dr. sc. Marinu Noli (1964.-2008.). Prof. Nola bio je izvanredni profesor patologije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tih i skroman, zaljubljen u znanstveni i pedagoški rad, prof. Nola je zajedno sa svojim prijateljem i učiteljem prof. Ivanom Damjanovim iz SAD-a, napisao danas neizostavne udžbenike i priručnik za pripremu ispita iz patologije na svim medicinskim fakultetima u Hrvatskoj, prihvaćene i izvan Hrvatske (Sarajevo,

Prof.dr.sc. Marin Nola (1964.-2008.)

Mostar, Tuzla, Novi Sad). Zaslužan je za uvođenje metoda kompjutorskog učenja patologije, što je potpuno reformiralo nastavu patologije na svim

našim medicinskim fakultetima. Napisao je čitav niz članaka o učenju patologije, kreirao ispitna pitanja, te napravio niz inovacija u nastavi koje

su studenti prihvatili s entuzijazmom. Ovogodišnji simpozij bavio se Dijagnostičkim pristupom Non Hodgkin Limfomu, a vodili su ga prof. Mara Dominis iz Zagreba i prof. Damjanov, koji je održao dirljiv, uvodni govor posvećen rano preminulom kolegi. Prof. Dennis Weisenburger, sa Sveučilišta u Nebraski, SAD, kod kojeg je Nola bio na usavršavanju govorio je o epidemiologiji Non-Hodgkin Limfoma u svijetu, te o kliničkim i biološkim aspektima T-staničnog limfoma; Prof. B Nathwani sa Sveučilišta Južna Kalifornija u Los Angelesu o folikularnom limfomu, prof. J. Diebold as Instituta za patologiju u Luzernu o Helper T-staničnom limfomu. (I.D.)

IN MEMORIAM

Josip Mirošević,
1933.-2010.

2. svibnja 2010. preminuo je Josip Mirošević, umirovljeni izvanredni profesor Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu. Njegovo djelovanje vezuje se uz stasjanje Odjela za Glazbenu umjetnost, Umjetničku akademiju, Sveučilišta u Splitu, utemeljene 1997. godine. Nastavnička aktivnost na Katedri za glazbu od njezina vezana je uz teorijske predmete: solfeggio, harmoniju, kontrapunkt i metodiku glazbenog odgoja. U glazbenoj kulturi Splita prisutan kao suradnik svih relevantnih medija, aktivan u radu javnih tribina Narodnog i Radničkog sveučilišta. Objavio nekoliko stotina napisa iz glazbenog života Splita. Pisao je i objavljivao opsežne radove, skladao, a između ostalog mu je objavljen i priručnik iz solfeggia. Jedan je od pokretača i osnivača, te prvi predsjednik Muzičke omladine Splita od 1969. do 1971.g., vanjski suradnik negdašnjeg Zavoda za školstvo Kotara Split, dugo vremena član Odbora, a 1970. godine i glazbeni selektor Splitskog ljeta. Dobitnik prestižne Estradne nagrade Jugoslavije (1980.g.). Od 1972. do 1988. umjetnički je direktor Festivala zabavne glazbe Split, a od 1991. do 1993. godine član žirija Slobodne Dalmacije za dodjelu nagrada iz područja kulture. Od 1996. član je Upravnog vijeća Sveučilišta u Splitu, a 1997. je bio izabran za prvog prodekana Odjela za glazbenu umjetnost Umjetničke akademije u Splitu.

Održana 14. Tehnologijada

Ovogodišnja Tehnologijada održala se od 25.-29. travnja u Šibeniku u organizaciji Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovalo je 8 fakulteta: Prehrambeno biotehnološki fakultet iz Zagreba (PBF), Fakultet kemije i kemijskog inženjerstva iz Zagreba (FKIT), Tekstilno tehnološki fakultet iz Zagreba (TTF), Grafički fakultet iz Zagreba (GF), Metalurški fakultet iz Siska (MF), Prehrambeno tehnološki fakultet iz Osijeka (PTF), Kemijsko tehnološki fakultet iz Splita (KTF) i Fakultet za kemiju i kemijsku tehnologiju iz Ljubljane (FKKT). Na Tehnologijadi je sudjelovalo 50 studenata našeg fakulteta, a četiri studenata su imala izlaganje znanstvenog rada. Studenti KTF-a osvojili su peto mjesto u ekipnom poretku znanstvenih radova, dok su u sportskom dijelu Tehnologijade osvojene zlatna medalja u muškom nogometu, srebrne u ženskom nogometu i šahu, te brončane u muškoj košarci i muškom krosu. U ukupnom poretku fakulteta KTF je osvojio treće mjesto, iza Prehrambeno biotehnološkog fakulteta iz Zagreba i Fakulteta kemije i kemijskog inženjerstva iz Zagreba.

24. travnja održana je svečana promocija diplomiranih studenata Filozofskog fakulteta. Promovirano je 50 diplomiranih učitelja, 15 odgojitelja predškolske dobi, 5 diplomiranih kroatista, 4 diplomirana anglista, 2 diplomirana talijanista, 46 profesora hrvatskog jezika, 8 profesora engleskog i 2 profesora talijanskog jezika.

sveučilišni život

„Marulićevi dani za mlade“

Na ovogodišnjem 20. festivalu hrvatske drame i autorskog kazališta „Marulićevi dani“ (21.-28. travanj. Split) predstavljen je novi projekt: Umjetnička akademija u Splitu u suradnji sa Splitskim sveučilištem osmislila je program studentskih radionica pod nazivom „Marulićevi dani za mlade“, namijenjen prije svega studentima ali i ostalim zaljubljenicima u kazalište. Studenti Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, zajedno s kolegama iz Akademije dramskih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu te Umjetničke akademije Josipa Jurja Strossmayera Sveučilišta u Osijeku, imali su prilike prezentirati svoje glumačke talente i vještine u sjevernom tornju Sveučilišne knjižnice u razdoblju od 22.-24. travnja. Prvog dana, studenti treće godine Umjetničke akademije u Splitu - Danijela Vuković, Lana Hulenčić, Elena Orlić, Marko Petrić, Matija Kačan, Nikša Arčanin, s voditeljem Goranom Golovkom

Na radionici u okviru 20-tih „Marulićevih dana“, studenti glume imali su priliku prezentirati svoje talente i vještine

predstavili su radionicu „Igrajmo Držića“. Na živopisan, mladenački osebujan način izveli su ulomke iz poznatih Držićevih komedija

„Grižule“, „Skupa“ i „Dunda Maroja“, nasmijavši publiku koja ih je zauzvrat nagradila dugotrajnim pljeskom.

Sljedećeg dana, studenti prve godine Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu, praćeni voditeljima Joškom Ševom, Koraljkom Hrs i Ai-

dom Bukvić predstavili su svoj projekt „Kratki rezovi-Sve što Adrian nije snimio kod Mije“. Početnu temu pred mnogobrojnom publikom „razbili“ su zanimljivim tjelesnim performansom, da bi kasnije kroz predstavu vrlo realistično prikazali probleme, strahove i nedoumice vezane uz odrastanje mladih ljudi. Zasnog dana publici su se predstavili i studenti prve godine Umjetničke akademije u Osijeku, praćeni voditeljima Sanjom Nikčević i Robertom Raponjom, sa igrokazom „Sunčani grad“ u čast nedavno preminulom hrvatskom nadrealistu Radovanu Ivšiću. Skromnu kazališnu produkciju studenti su u svojim izvedbama nadomjestili imaginacijom, snalažljivošću i vedrinom duha, što je mnogobrojna publika znala prepoznati. Među publikom je bilo i poznatih lica kao što je književnik Luko Paljetak, te intendant splitskoga HNK-a Milan Štrlić, koji su sa velikim zanimanjem pratili što su studenti pripremili povodom jubilarnih 20-ih Marulovih dana.

Danijel Gudelj

Studentski poduzetnički centar

Kako od studenta napraviti poduzetnika

Prije dva tjedna na Ekonomskom fakultetu u Splitu, u okviru TEMPUS projekta Fostering Entrepreneurship in Higher Education (FoSentHE) pušten je u rad Studentski poduzetnički centar. Centar je pravno i fizički smješten na Ekonomskom fakultetu, a namijenjen svim studentima Sveučilišta u Splitu. Uloga Centra je pružanje potpore studentskim poduzetničkim inicijativama kroz informiranje, edukaciju i savjetovanje u razvoju poduzetničkih ideja. Centar je opremljen prenosivom informatičkom opremom čime su stvoreni preduvjeti za diseminaciju potrebnih znanja i vještina i van prostornih granica Sveučilišta. Projekt Centra financiran je sredstvima TEMPUS projekta FoSentHE.

Dr. sc. Marko Hell viši asistent u području informacijskih znanosti, koordinator je TEMPUS projekta Fostering Entrepreneurship in Higher Education na Ekonomskom fakultetu u Splitu. Iako je diplomirao za profesora matematike i informatike, a potom magistrirao i doktorirao na informatici, rezultate FoSentHE projekta vidi kao preduvjet za spajanje teorije i praktičnih ekonomskih znanja. Upravo jedan od rezultata FoSentHE projekta je i Studentski poduzetnički centar, o kojemu za Universitas razgovaramo sa Markom Hellom.

Kako su studenti reagirali na ideju SPC-a?

Nakon što sam studentima izložio ideju Studentskog poduzetničkog

Povezivanje inovativnosti i energije mladih, te iskustva starijih trebali bi generirati održive poduzetničke ideje

centra (SPC) koji se u okviru TEMPUS projekta Fostering Entrepreneurship in Higher Education (FoSentHE) osniva na Ekonomskom fakultetu u Splitu, jedan je student uzdahnio i rekao: „Ajmo raditi!“. Shvatio je da se otvaraju mogućnosti koje su tražili. Pogledaju li se malo natječajima za međunarodne projekte, među ključnim riječima često se ponavljaju pojmovi poput znanje, poduzetništvo, inovacije, mladi, i sl. To znači da je Europska unija odlučna u podržavanju poduzetništva, posebice za mlade, o čemu svjedoči i uspješna proved-

ba ovog TEMPUS projekta. Upravo spoj tih ključnih riječi trebao bi se ostvariti u okviru SPC-a.

Koje su prednosti 'virtualnosti'?

Iako virtualan, SPC je pravno i prostorno smješten u okviru Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Naime, pridjev „virtualan“ označava prostornu neograničenost u obavljanju svoje osnovne djelatnosti, a to je pružanje potpore studentskim poduzetničkim inicijativama kroz informiranje, edukaciju i savjetovanje u razvoju poduzetničkih ideja. Pritom je potrebno naglasiti da SPC stoji na raspolaganju svim studentima splitskog Sveučilišta, a i šire. Naime, današnja informatička tehnologija omogućila je djelovanje SPC-a i van granica sveučilišnog kampusa. Putem FoSentHE projekta financirano je dvadeset prijenosnih računala, multimedijalna oprema i bežični pristup Internetu. Dovoljno je samo opremu ubaciti u auto i u bilo kojem području regije instalirati isti, privremeni SPC. Ono što će ostati nakon obavljenog zadatka su ideje, mreža, inicijative itd. Tako mislimo širiti utjecaj i podržavati poduzetničku klimu među mladima.

Što smatrate najvećim benefitom ovog projekta?

Povezivanje inovativnosti i energije mladih, te iskustva starijih trebali bi generirati održive poduzetničke ideje. Začinimo li takvu kvalitetnu poduzetničku ideju s malo kapitala,... eto nove male tvrtke. Naime, kroz SPC Fakultet želi pripremiti zainteresirane studente za samostalno poslovanje zasnovano isključivo na njihovim idejama. Obzirom da dolazim iz područja matematike i informatike, vidim da tu postoje velike mogućnosti za poduzetničke ideje studenata. Međutim, sigurno da i ostala područja ne zaostaju. Ali prepoznavanje ideja i mogućnosti su zadatak studenata. Primjerice, pogledajte web stranicu inicijative studenata smjera informatičkog menadžmenta (im.efst.hr) koju su samoinicijativno organizirali prije koji mjesec, a sve kako bi ostvarili benefite u učenju i međusobnoj komunikaciji. S takvim znanjima i idejama mogu i samostalno raditi, biti poduzetnici. Samo ih je potrebno usmjeriti i podržati. Ostalo je pitanje njihovih sklonosti. Nažalost u društvu je pojam poduzetnik još u procesu shvaćanja. Na SPC-u je da ponudi mogućnost studentima da se okušaju. To je najbolje tako da ih „bacimo u vatru“. Imat će koga pitati, gdje krojiti planove, međunarodno se umrežiti, a najbolji i financirati. U tu svrhu će od velike pomoći biti poduzetnička mreža koja je formirana među partnerima u projektu. (F.Č.)

Globalna pozicija, praktična znanja i iskustvo

Uz Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu poduzetničku mrežu trenutno sačinjavaju svi projektni partneri kako iz inozemstva, tako i iz Hrvatske: European Foundation for Management Development, Brussels, iz Belgije; ISM University of Management and Economics iz Litve; University of Graz, Institute of Systems Sciences, Innovation and Sustainability Research iz Austrije; University of Nice Sophia Antipolis, Centre for Educational Technology iz Francuske; Poznań University of Economics, Faculty of Economics and Business iz Poljske; University of Maribor, Faculty of Economics and Business iz Slovenije; School of Business Administration, the College of Mana-

gement, Rishon Lezion, iz Izraela, Odjel za ekonomiju i turizam Sveučilišta u Puli; eSTUDENT, Medora iz Zagreba i kao voditelj i koordinator FoSentHE projekta Ekonomski fakultet, Zagreb. U okviru FoSentHE projekta u tijeku su dogovaranja razmjene studenata među partnerima, kao i plan njihove zajedničke suradnje. Tako će, primjerice, u okviru e-tečajeva koji se razvijaju, biti formirani međunarodni timovi čiji će zadatak biti izrada zajedničkog poslovnog plana. Na taj način poduzetnički poduhvati u Hrvatskoj imaju mogućnost uhvatiti globalnu poziciju, a studenti praktična znanja i iskustvo u radu u međunarodnom okruženju.

Splitski tim pobjednik Ekonomijade u Sarajevu!

Olimpijada Ekonomista i Poduzetnika e6 je tradicionalno akademsko-sportsko okupljanje studenata ekonomskih i poslovnih fakulteta iz cijele regije, koje se održalo po šesti put u Sarajevu od 15. do 18. travnja 2010. Akademsko natjecanje je bilo timsko natjecanje u domeni poduzetništva s temom "Poduzetništvo – snaga za generiranje novih konkurentnih radnih mjesta i samozapošljavanja mladih", te je ujedno imalo za cilj jačanje poduzetničkog duha kod studenata i pružanje temeljnih znanja i iskustava iz ovog područja. Kad sam vidio obavijest na stranicama Ekonomskog fakulteta Split, odlučio sam formirati tim koji će predstavljati naš fakultet, odnosno Sveučilište na Ekonomijadi. Uz mene, u mom timu su bili Gaia Vidović i Stipe Plejić, studenti 1. godine diplomskog studija, te Ante Matulić s treće godine stručnog studija. Smatrao sam ovo natjecanje idealnom prilikom za implementaciju stečenog znanja tijekom dosadašnjeg obrazovanja kroz timsko natjecanje s predstavnicima ostalih srodnih fakulteta. Ekonomijada je opravdala sva naša očekivanja počevši od organizacije preko samog natjecanja, pa sve do noćnih provoda.

Pobjednička ideja, proglašena najinovativnijom, kao i onom sa najvećim tržišnim potencijalom bila je otvaranje tvornice za proizvodnju silikonskih implantata

Najuspješniji u tri dana natjecanja

Četverodnevno natjecanje je počelo 15.4., s uvodnim predavanjem na kojem je i službeno otvorena šesta Ekonomijada u Sarajevu. U sljedeća tri dana imali smo intenzivan program natjecanja, ali i predavanja profesora na temu poduzetništva, motivacije, procesa donošenja odluka i sl. Svaki dan se vršilo ocjenjivanje timova koji su dolazili još iz Rijeke, Zagreba, Travnika, Bihaća i Sarajeva, te je konačan plasman bio determiniran kontinuiranom uspješnošću kroz sva tri dana natjecanja. Samo natjecanje je bilo zanimljivo jer smo kroz timski rad morali koristiti sve naše kompetencije kako bi konačan ishod bio povoljan. Zadnjeg dana natjecanja održane su finalne prezentacije poduzetničkih ideja svih timova koji su sudjelovali

Ante Prka, Stipe Plejić, Gaia Vidović, Ante Matulić

na Ekonomijadi. Naša poduzetnička ideja je bila otvaranje tvornice za proizvodnju silikonskih implantata jer smo vjerovali da ideja ima tržišni potencijal, da je inovativna, što su bili glavni kriteriji. I bili smo u pravu. Naša ideja je proglašena najboljom, te smo osvojili prvo mjesto akademskog programa Olimpijade ekonomista i poduzetnika. Kao nagradu primili smo paket ekonomske literature, diplome, te besplatno sudjelovanje na sljedećoj Ekonomijadi.

Ekonomijada dogodne na engleskom

Organizacija samog natjecanja je bila na zavidnoj razini. Sve je bilo u savršeno iskordinirano s jasno definiranim pravilima. Smještaj u Hotelu Saraj, 300m od Baščaršije, nadmašio sva naša očekivanja.

Upoznavanje Sarajeva u slobodno vrijeme, koji je uistinu predivan grad, te noćni provodi koji su bili organizirani za učesnike upotpunili su naše zadovoljstvo. Druženje s ostalim učesnicima Ekonomijade kroz natjecanje, ali i u slobodno vrijeme, je bilo sjajno iskustvo. Stekli smo nova poznanstva i prijateljstva za koja vjerujemo da ćemo njegovati koristeći društvene mreže kao što su Facebook, MySpace i sl. Također, povezani smo i s instucijama s kojih učesnici i dolaze. Moramo se posebno zahvaliti Sveučilištu u Splitu, Studentskom zboru Sveučilišta u Splitu i Studentskom zboru Ekonomskog fakulteta Split koji su nam podmirili sve troškove puta, smještaja, hrane i ostalih troškova, te nam time pružili priliku da doživimo iskustvo koje ćemo vječno pamtit. Velika zahvala ide i orga-

nizatoru, gospodinu Vedranu Zametici iz Sarajeva koji je svojim savjetima i fleksibilnošću učinio planiranje putovanja puno lakšim, a samo natjecanje razumljivim i napetijim. Iskustvo Ekonomijade nam je dovoljno dobra podloga da svakom studentu preporučimo da se prijavi već na sljedeću, sedmu Ekonomijadu, koja će se tradicionalno održati u Sarajevu 2011. godine, no s određenim izmjenama. Naime, sljedeće godine se planira internacionalizacija samog natjecanja, tj. proširenje s dosadašnjeg regionalnog okvira na ostale zemlje iz Europe. Samim time službeni jezik natjecanja postat će engleski. Vjerujemo da će dogodne Olimpijada Ekonomista i poduzetnika biti još privlačnija jer će kulturalna i društvena diverzificiranost biti još naglašenija.

Ante Prka

Međunarodna suradnja za novu generaciju poslovnih lidera

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu u suradnji s američkim sudionikom programa Fullbright pokrenuo Student Business Academy

Student Business Academy naziv je zajedničkog programa cjeloživotnog obrazovanja kojeg su u partnerstvu razvili Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu i Wofford College. Naime, u okviru programa Fullbright, kroz koji se već tradicionalno razvija međunarodna akademska suradnja s institucijama iz Sjedinjenih Američkih Država u ljetnom semestru ove akademske godine Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu ugostio je Dr. Philipa Swicegooda s Wofford Collegea

u Južnoj Carolini kao gostujućeg profesora i istraživača. Dr. Swicegood na Wofford Collegeu predaje investicijsko bankarstvo i financijske aspekte tržišta nekretnina. Do sada je objavio veći broj znanstvenih radova na temu poslovnog bankarstva, investicijske strategije, tržišta nekretnina i poslovne etike. Nadalje, vlasnik je i tvrtke za investicije u nekretnine, a kroz neprofitni sektor volontira kao poslovni savjetnik malih poduzeća. „Upravo me ovaj dio boravka na Sveučilištu u Splitu ponajviše veseli. Student

dr. Phillip Swicegood

Business Academy, kao program poduzetničkog obrazovanja, kao sastavni dio inicijative Ekonomskog fakulteta u Splitu za razvoj studentskog poduzetničkog inkubatora, obučit će polaznike za korištenje konkretnih alata i pristupa potrebnih za otvaranje vlastitog poduzeća. Studenti će obaviti analizu održivosti svojih poduzetničkih ideja, razviti planove proizvodnje i marketinga te utvrditi izvore financiranja, uz pomoć kojih mogu svoj naum pretvoriti u stvarnost. Mislim da studentske poduzetničke inicijative, poput ove, mogu u velikoj mjeri pomoći u stvaranju novih gospodarskih mogućnosti u

Dalmaciji i cijeloj Hrvatskoj“, ističe prof. Swicegood.

Važnost cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja

Studentski poduzetnički planovi, koji se razvijaju u ovom programu cjeloživotnog obrazovanja na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu veoma su zanimljivi i raznovrsni, a posebno treba izdvojiti visokotehnološke projekte iz područja informatičkog menadžmenta. Dr. Swicegood je posebno naglasio da mu je veliko zadovoljstvo raditi sa sljedećom generacijom hrvatskih

poslovnih lidera te izrazio svoje uvjerenje da će polaznici Student Business Academy potaknuti rast i boljitak hrvatskog gospodarstva. U pripremi i izvođenju programa sudjelovali su i prof. dr. sc. Maja Fredotović, prodekanica Ekonomskog fakulteta, prof. dr. sc. Nikša Alfiredić, doc. dr. sc. Mira Krneta – vanjska suradnica Fakulteta i prof. dr. sc. Zdravka Aljinović, voditeljica Centra za cjeloživotno obrazovanje, koja je za Universitas izrazila posebnu podršku ovoj inicijativi: „Podržavam i potičem sve aktivnosti kao što je Student Business Academy, jer su ovakve aktivnosti neophodne, ukoliko želimo – na razini pojedinih sastavnica, ali i Sveučilišta u cjelini – ostvariti međunarodnu suradnju, rad i učenje na engleskom jeziku, poticati studente, ali i sve ostale na cjeloživotno učenje i usavršavanje. Već gotovo dvije godine Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu priprema i provodi programe cjeloživotnog obrazovanja u skladu s internim procedurama, verificiranim prema sustavu ISO 9000. Pritom se, od njegova stupanja na snagu, provode i svi postupci i kriteriji predviđeni Pravilnikom o stručnom usavršavanju pri Sveučilištu u Splitu“. (N.A.)

Za vrijeme svog boravka na Sveučilištu, dr. Swicegood provodi međunarodno istraživanje iz područja teorije igara, pri čemu će se posebno baviti ulogom međunarodnih odnosa u poslovnom odlučivanju i stvaranju povjerenja među poslovnim partnerima. „Hrvatska ima veliki potencijal za gospodarski razvoj, pri čemu je moju pažnju dodatno privukao njezin napor za pridruživanjem Europskoj Uniji. Mislim da je ovo uzbudljiv period za boravak u Hrvatskoj i suradnju s hrvatskom akademskom zajednicom, ali i da šira regija ima veliki potencijal. Želio sam izbliza upoznati i pomoći u rješavanju izazova neminovnih za zemlju koja ima europske aspiracije“, otkriva dr. Swicegood komentirajući suradnju s našim sveučilištem.

Promocija smjera Informatički management - početak fakultetskog poduzetništva?

Piše:
IVAN ROMIĆ*

Početkom travnja, odnosno 8.04.2010., na Ekonomskom fakultetu u Splitu održana je promocija smjera Informatički management, u sklopu studijskog programa poslovne ekonomije. Ovo je bio prvi put da je održana promocija nekog smjera na splitskom Ekonomskom fakultetu, i to potpuno u režiji studenata diplomskog studija IM-a. „Ove godine, na trećoj godini preddiplomskog studija poslovne ekonomije, rekordno nizak broj studenata je upisao smjer IM-a i stoga su moji studenti prepoznali da problem leži u nedovoljnoj informiranosti o smjeru. Kad su mi došli s idejom o promociji, ja sam im pružio organizacijsku i tehničku podršku i promocija je uspješno održana. Nadalje, sva moguće istraživanja tržišta rada jasno otkrivaju da postoji velika potražnja za kvalificiranim IT osobljem, kao i veliki deficit ljudi sa potrebnim IT vještinama. Stoga je ključno informirati studente o mogućnostima koje ovaj smjer nudi“, istaknuo je profesor dr. sc. Željko Garača, prodekan za nastavu na EFST-u i nositelj smjera IM-a.

Udvostručiti broj IT stručnjaka kroz tri godine

Profesorove riječi potvrđuju informacije o tržištu rada, gdje se procjenjuje da kako je Hrvatskoj ICT industriji potrebno 750 radnih mjesta godišnje, dok to nije kvota koju institucije isporučuju, te da je Nacionalno vijeće za konkurentnost iznijelo stratešku odrednicu, gdje se u sljedeće tri godine mora udvostručiti broj kvalificiranog IT osoblja želi li Hrvatska ravnomjerno pratiti svjetske trendove. Sama se promocija sastojala od predavanja i radionice na kojima su predstavnici nekoliko IT tvrtki predstavili studentima mogućnosti koje im nude. Prezentirane su prednosti ovoga studijskog usmjerenja te naglašena važnost kombinacije informatike i ekonomije za sadašnje i buduće tržište. Prof. Garača predstavio je osobine i specifičnosti usmjerenja, a predavanja su završili studenti IM-a, koji su prisutne uputili u trenutne aktivnosti smjera, te o redovitim i neformalnim okupljanjima studenata smjera.

Studenti IM-a su i prije promocije pokazali trud i inicijativu za poboljšanjem svog smjera. Naime, početkom prosinca 2009. nekoliko studenata IM-a pokrenulo je projekt Izrada portala studenata smjera Informatički management Ekonomskog fakulteta u Splitu. Formiran je projektni tim, riješeni su tehnički preduvjeti, te danas studenti smjera IM-a imaju svoj portal u sklopu web stranice EFTS-a, izrađen pomoću znanja i vještina stečenih u dosa-

Zbog velike potražnje za kvalificiranim IT osobljem, kao i velikog deficita ljudi sa potrebnim IT vještinama, studenti smjera Informatički management Ekonomskog fakulteta u Splitu organizirali su promociju svog smjera

Prof. dr. sc. Željko Garača

Studenti diplomskog studija Informatičkog managementa koji su sudjelovali u organizaciji promocije.

dašnjem studiranju. Također, studenti su se potrudili da na stranici fakulteta ponude maksimalni broj informacija o svom smjeru - pa tako možemo saznati koji se hardver i softver koriste, s kojim poduzećima smjer IM-a surađuje, način izvođenja nastave, formiranje ocjene i sl.

Važan cilj – motivirati maturante

Također, tu se ne planira stati. Nakon što su provedeni naponi o informiranju o smjeru unutar

faksa, studenti IM-a imaju za cilj proširiti svoju aktivnost i na splitske srednje škole, odnosno maturante. Profesor Garača napominje: „S uvođenjem državne mature, te s obzirom na informatiziranost čitavog procesa, fakulteti i prije prijava imaju uvid u zainteresiranost maturanata za svoje studijske programe. I tu se dobio uvid da maturanti uopće nisu upoznati sa sadržajem nastavnih programa i smjerova fakulteta. Specifičan slučaj od ove godine je da se mnogo više maturanata prijavilo na studij

opće ekonomije, nego na studije poslovne ekonomije, što je drastično drugačije od trenda prošlih godina. Iz toga se može zaključiti da maturanti uopće ne znaju kakva znanja pojedinačni studijski program nudi – a ako ne znaju što nudi studijski program, kako tek mogu znati kakva znanja i vještine nude smjerovi unutar programa.“

Danas su većini maturanata prva asocijacija na ekonomiju financije i računovodstvo – čemu svjedoči i mnogo veća zainteresiranost za te smjerove od ostalih na fakultetu –

koja ona nude. „Naš cilj je“, tvrdi Luka Bakotin, jedan od studenata na prvoj godini diplomskog studija IM-a, „informiranje maturanata o našem smjeru, te njihovog motiviranja da se na ekonomski fakultet upišu baš s namjerom da na trećoj godini izaberu smjer IM, a ne da izaberu nešto ‘u hodu’, kako je većini studenata praksa.“

Okidač za akcije studenata drugih smjerova

Značajnost u inicijativi studenata IM-a leži u činjenici da bi ona mogla, odnosno trebala biti okidač za akciju studenata drugih smjerova. „Mi smo učinili prvi korak“, nastavlja dalje Luka, „započeli smo sa praksom promocije smjera, a sad je red na ostalim studentima da se uključe u privlačenje studenata na svoje smjerove. Način na za to je mnogo, i mi imamo mnogo ideja. Možemo napraviti nešto poput Dana smjerova, gdje bi se na prostoru fakulteta postavili štandovi sa predstavnicima smjerova, gdje bi profesori, asistenti i studenti mogli zajedno promovirati svoje smjerove. Odaziv od četrdesetak studenata na promociji je zadovoljavajući, i dovoljan pokazatelj da se ovakve akcije trebaju događati češće. Znanje i prilika su tu, samo treba imati volje.“

Reakcija na akciju studenata IM-a će pokazati koliko studenti Ekonomskog fakulteta njeguju poduzetničku kulturu, jer fakultetu kao cjelini, malo zdrave konkurencije između smjerova može samo koristiti. A koristiti će također i studentima, koji će, kao i studenti IM-a, dobiti priliku za korištenje svog znanja i prije nego što dođu na tržište rada.

* Student Ekonomskog fakulteta

SVEUČILIŠTE U SPLITU Sveučilišni studijski centar za stručne studije, raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1.	2 nastavnika u nastavno zvanje viši predavač (ponovni izbor) i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području prirodnih znanosti, za polje matematika
2.	1 nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području prirodnih znanosti, za polje matematika
3.	2 nastavnika u nastavno zvanje predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo, za granu Proizvodno strojarstvo
4.	3 nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu Ekonomika poduzetništva
5.	1 suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu Ekonomika poduzetništva
6.	1 suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu Trgovina i turizam

Pristupnici natječaju trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04 i 46/07).

Prijavi treba priložiti:

- dokaz o državljanstvu
- životopis
- diplomu o završenom fakultetu, magistarsku diplomu i diplomu o doktoratu znanosti
- podatke o stručnoj i nastavnoj aktivnosti
- popis znanstvenih i stručnih radova i separate radova.

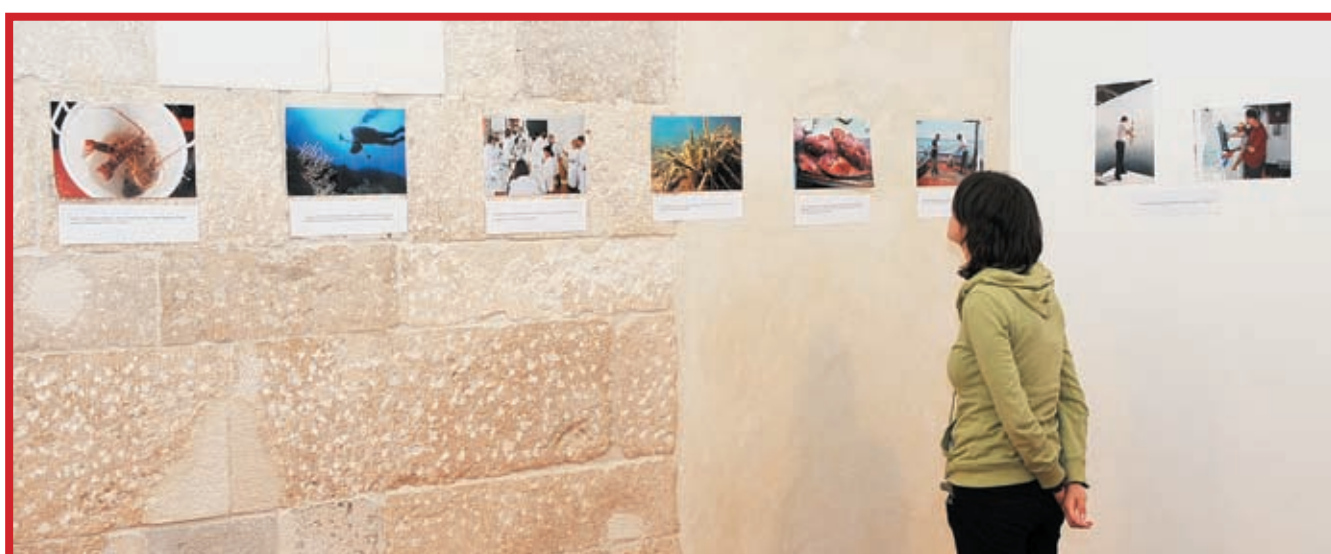
Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola.

Prijave s prilogima podnose se Sveučilišnom studijskom centru za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Livanjska 5/III kat, u roku od 8 dana od dana objave natječaja u "Narodnim novinama".

ZEMLJA

fes
zna

**Predavanja,
znanstveni kafici,
izložbe**

Štandovi fakulteta na Rivi

Igrokaz „Čarolija ili fizika“

Natjecanje „Laboratorij slave“

Organizator: Sveučilište u Splitu

Suorganizatori: Alumnici FESB-a, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hrvatski hidrografski institut, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Državni hidrometeorološki zavod, Mediteranski institut za istraživanje života, SUNCE, Prirodoslovni muzej

Festival znanosti u Splitu pomogli: Pučko otvoreno učilište Split, Umjetnička organizacija "Malo splitsko kazalište", Konzervatorski zavod, Info zona, ULUPUH, Galerija umjetnina, HNK Split, OŠ Spinut, Trgovački centar JOKER

Generalni pokrovitelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Pokrovitelji Festivala u Splitu: Grad Split i Splitsko-dalmatinska županija, Županijski savjet mladih, Studentski zbor Sveučilišta u Splitu, Promarine

Medijski pokrovitelji: Radio Split, Slobodna Dalmacija, Radio Dalmacija

Organizacijski odbor: Doc. dr. sc. Željka Fuchs (predsjednica), prof. dr. sc. Roko Andričević, prof. Snježana Lisičić, prof. dr. sc. Ivica Puljak, Fakultet, doc. dr. sc. Livia Puljak, prof. dr. sc. Franjo Sokolić, Prirodoslovno-matematički fakultet u Splitu, prof. Antonija Žaja.

Festival nosti

19. - 25. travnja

Snimio: Marko Jović

odsjek za filozofiju

Prof. dr. sc. Pavo Barišić: Filozofijom smo upotpunili istraživački profil sveučilišta

RAZGOVARAO:
EMIL KUŠAN*

Profesor Pavo Barišić u Zagrebu 1982. diplomira Pravo (Hegelova filozofija prava), a 1983. Filozofiju (Transformacija praktične filozofije) te 1985. magistrira na Praktičnoj filozofiji u Hegela; u Augsburgu 1989. i doktorira na Hegelu. Nakon asistenture na Fakultetu političkih znanosti zaposlenik je Instituta za filozofiju, kome je bio i ravnatelj. Za izvanrednog profesora izabran je 2001. Predavao je na Hrvatskim studijima, Katoličko-bogoslovnom fakultetu i Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, te Filozofskom fakultetu u Zadru, na kolegijima Povijest filozofije, Filozofija prava i politike i Teorije pravednosti. Od 1993. vodi časopise Filozofska istraživanja i Synthesis philosophica te biblioteku Filozofska istraživanja. Autor je triju, i koautor četiriju knjiga i brojnih znanstvenih radova; organizator je, voditelj i sudionik znanstvenih skupova u Augsburgu, Beču, Berlinu, Bonnu, Jeni, Mainzu, Münchenu, Taegu, Utrechtu te Dubrovniku, Osijeku, Zadru, Rijeci, Cresu, Splitu, Malom Lošinj, Županji. Gostujući je profesor na japanskom sveučilištu Quansei Gakuin. Osnivač je i pročelnik Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta u Splitu gdje predaje Uvod u filozofiju, Filozofiju politike, Novovjekovnu filozofiju i Filozofiju prava. S profesorom Barišićem razgovaramo u povodu pete godišnjice Odsjeka za Filozofiju u Splitu.

Kakvo značenje za akademski život Sveučilišta u Splitu ima studij filozofije?

Za odgovor poslužit ću se prisudobom koju je naveo znameniti njemački filozof Hegel u predgovoru knjige *Znanost logike*. Usporedio je prizor obrazovana naroda bez metafizike s prekrasno urešenim hramom bez onoga što je u njemu najsvetije. U europskoj duhovnoj baštini, od antičke grčke i rimske naobrazbe, filozofija je bila okosnica znanstvenih grana i slobodnih umijeća. Kao važan dio hrama znanosti studij filozofije zadržao je stožerno mjesto u europskom akademskom životu i na sveučilištu tijekom povijesti sve negdje do sredine ili kraja 19. stoljeća. Premda 'kraljica znanosti' zacijelo nema istu ulogu kakvu je imala u prošlosti, smatram kako taj temeljni humanistički studij ima iznimnu važnost za razumijeva-

Spletom sretnih okolnosti među studentima je u prvim generacijama na studiju filozofije postignuta zavidna razina motivacije. Uspoređujući ih sa studentima filozofije na drugim sveučilištima mogu ustvrditi da je motiviranost splitskih studenata za studij i izvannastavne aktivnosti izvrsna. Njihovo ulaženje u društveni život utjecat će zacijelo na intelektualno ozračje u gradu i regiji.

nje suvremenoga svijeta i čovjeka. Filozofija postavlja fundamentalna pitanja što ih druge znanosti i svakodnevni život često zaboravljaju ili zatomišu - što nešto jest, zašto jest, koji je smisao i svrha bitka i opstanka, kako ispravno živjeti i djelovati. Bez takvih pitanja društvo postaje podložnim nekritičnom prihvaćanju raznih zavodničkih ideologija. Tražeći smisao i svrhu filozofija govori o istini na drugačiji način od egzaktnih znanosti, transcendirajući danu zbiljnost i otvara pitanja o čovjeku, društvu,

prirodi i svijetu u cjelini. Filozofija ima važnu ulogu i može davati putokaze u razumijevanju suvremenih globalizacijskih promjena i uzburanih povijesnih zbivanja. Sveučilište u Splitu tijekom trideset i šest godina djelovanja razvilo je studije u području tehničkih, prirodnih, medicinskih, biotehničkih i društvenih znanosti, a osnivanjem vlastitoga Filozofskog fakulteta s humanističkim studijima i filozofijom zaokružilo je studijski i istraživački profil u svih šest znanstvenih područja.

Koji su kratkoročni i dugoročni ciljevi Odsjeka i kakvu mu budućnost predviđate?

Odsjek za filozofiju osnovan je prije pet godina, kada i Fakultet. Ove godine na pozornicu će stupiti prva generacija diplomiranih magistara filozofije. Tijekom proteklih godina Odsjek se kadrovski učvrstio, a s novim generacijama očekujem da će dobiti pojačanje i dodatnu istraživačku energiju. Zaokružujući prvi ciklus preddiplomskoga i diplomskoga studija u pripremi je program poslijediplomskoga doktorskog studija. Riječ je o zajedničkom interdisciplinarnom humanističkom studiju na kojemu Odsjek za filozofiju izvodi jedan od predviđenih osam modula i sudjeluje u izvedbi određenih zajedničkih nastavnih sadržaja. Težište je studija na istraživanju i proučavanju tradicionalnih humanističkih disciplina i mediteranske kulturne baštine u području anglistike, filozofije, kroatistike, povijesti, povijesti umjetnosti, talijanistike, teorije i povijesti kulture. Djelatnost Odsjeka za filozofiju uz akademska predavanja i seminare bit će usmjerena u pravcu što djelatnijeg uključivanja studenata u humanističke rasprave i istraživanja.

Kako ocjenjujete motivaciju studenata za studij filozofije u Splitu?

U dnevnom tisku prozivali su Vas da predajete 'trostruko' iznad nastavničke norme. Jesu li točne te tvrdnje?

Zanimljiva je društvena pojava u Hrvatskoj da znanstvenici dopijevaju na naslovne stranice visokotiražnih glasila uglavnom na temelju izmišljenih afera koje su često proizvod 'kolegijalnih' podmetanja. Za prava znanstvena ostvarenja i relevantne teme sredstva priopćavanja na žalost ne pokazuju primjereno zanimanje. To svjedoči o stanju 'istine' u medijima i ljestvici vrednota u društvu. U jednom članku doista je pogrešno napisano kako držim tri puta više nastave nego što je godišnja norma i iznesene su druge neutemeljene tvrdnje o meni. Poslao sam uredništvu tiskovine demanti neistinitih navoda, ali nije objavljen. Isto tako i tadašnji dekan Fakulteta prof. dr. sc. Josip Milat poslao je demanti netočnih tvrdnji, opet bezuspješno. Na kraju sam zbog pet očitih 'činjeničnih' neistina tendenciozno iznesenih u članku bio prisiljen pokrenuti kazneni postupak i potražiti zadovoljštinu na sudu. Dakle, nije istina da predajem 'trostruko' normu te da samo u Splitu držim 13 kolegija. U Splitu predajem pet kolegija od po dva sata tjedno, tri u zimskom (Uvod u filozofiju, Filozofiju politike i Novovjekovnu filozofiju I) te dva u ljetnom semestru (Novovjekovnu filozofiju II i Filozofiju prava). Tako je bilo u prethodnoj, a tako je i u ovoj akademskoj godini. Ranije sam predavao po dva kolegija semestralno. Taj broj kolegija ni po čemu ne zaslužuje pozornost i ne ulazi u prekonornni rad. Začuden sam što se laži i objede o sveučilišnim profesorima objavljuju bez provjere kod nadležnih ustanova, a da se demantiji ne objavljuju.

Spletom sretnih okolnosti među studentima je u prvim generacijama na studiju filozofije postignuta zavidna razina motivacije. Ne samo što je kvaliteta seminarskih i završnih radova visoka, nego je i stupanj aktivnosti studenata u nastavi i izvan nastavnim aktivnostima znatan. Uspoređujući ih sa studentima filozofije na drugim sveučilištima mogu ustvrditi da je motiviranost splitskih studenata za studij i izvannastavne aktivnosti izvrsna. Zajedno s nastavnicima neposredno su se uključili u organizaciju znanstvenih skupova i tribina. Pišu i objavljuju prikaze i kritičke osvrte u časopisima. Organiziraju se i putuju na znanstvene skupove ne samo u Splitu nego i u Zagreb, Dubrovnik, Cres, Mali Lošinj i dr. Napokon, bili su angažirani i u zalaganju za pravednije financiranje i protiv daljnje komercijalizacije visokoga školstva. Posebice valja istaknuti zavidnu razinu retoričke kulture u raspravama i svijest o važnosti praktičnoga angažmana. Njihovo ulaženje u društveni život utjecat će zacijelo na intelektualno ozračje u gradu i regiji.

Što su bili Vaši osobni motivi za angažman na pokretanju studija filozofije na Sveučilištu u Splitu?

Više je razloga koji su me potaknuli za sudjelovanje u osnivanju studija filozofije u Splitu. Ali je među njima svakako odlučan bio poziv rektora Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivana Pavića. Nakon što je ranija sastavnica Sveučilišta u Splitu Filozofski fakultet u Zadru prerastao u samostalno Sveučilište rektor Pavić zalagao se i poticao osnivanje hu-

Mediteranski korijeni filozofije u Splitu

Već pri osnivanju Odsjeka za filozofiju Filozofsko fakulteta u Splitu, začeo je projekt novog godišnjeg znanstvenog skupa „Mediterranski korijeni filozofije“. Projekt je uskoro i pokrenut, zajedno s Hrvatskim filozofskim društvom, baš na pragu 50. obljetnice njegova postojanja. Prvi je skup održan ožujka 2007. godine, da bi ove godine, uz mnoštvo radova i veliko zanimanje struke, bio održan već četvrti po redu simpozij. Stoga priliči pobliže odrediti značaj ovog skupa na hrvatskom akademskom nebu. Mediteran je kolijevka zapadno-europske filozofije i znanosti koja, zajedno s mediteranskim naslijeđem hebrejsko-kršćanske religijske tradicije, udara temelje zapadno-europske kulture i civilizacije. Zapadna filozofija i znanost započinju svoj povijesni razvoj početkom 6. st. pr. Kr. na istočnoj obali Mediterana a svoj vrhunac dostiže u Ateni. Daljnji razvoj antičke filozofije, od helenizma do srednjovjekovne epohe, preko novih središta filozofske misli Aleksandrije i Rima,

O tematskoj relevantnosti simpozija svjedoči zamjetan interes uglednih filozofa i znanstvenika iz raznih dijelova Hrvatske i ostalih zemalja regije

također je sudbinski za Mediteran. Stvaranje, sukobljavanje i međusobno prožimanje mediteranskih kultura, tj. specifični mediteranski multikulturalizam, dao je bitno obilježje daljnjem razvoju filozofije Zapada. To su neke od početnih premisa koje uspostavljaju tematski okvir simpozija *Mediterranski korijeni filozofije*.

Interdisciplinarni karakter simpozija

Sljedeći se aspekt odnosi na utemeljenje hrvatske filozofije, koja se, kako u svojim počecima, tako i u najvišim dosezima, korijeni u mediteranskom dijelu svojega kulturnog identiteta. Treći problematički sklop odnosi se na filozofsko i interdisciplinarno promišljanje specifičnosti mediteranskog multikulturnog prostora koji je iznjedrilo aktualne međucivilizacijske napetosti koje prijete globalnom

sukobu civilizacija, no otvaraju i mogućnost dijaloga. O tematskoj relevantnosti *Mediterranskih korijena filozofije*, kao i o uspješnom etabriranju simpozija na filozofskoj karti Hrvatske i Mediterana,

svjedoči zamjetan interes uglednih filozofa i znanstvenika iz raznih dijelova Hrvatske i ostalih zemalja regije. Ove su se godine priopćenja kretala u širokom tematskom spektru od filozofijskog i kulturološkog problematiziranja pojma Mediterana, poglavito u kontekstu globalizacije, do predstavljanja velikana svjetske i hrvatske filozofske misli mediteranskih korijena od antike preko srednjeg vijeka i renesanse do suvremenosti. Interdisciplinarni karakter simpozija potvrđen je priopćenjima iz područja lingvistike, pjesništva, povijesti, ekonomije, matematike, moderne fizike. Sve navedeno daje nadu da naš simpozij ostavlja zamjetan materijalni i duhovni trag, kako u Hrvatskoj, tako i u široj regiji. Vjerujemo da smo na dobrom putu i da će se odjeci sljedećih *Mediterranskih korijena filozofije* postupno širiti čitavim Mediteranom. (E.K.)

Što donosi Filozofski fakultet kulturnom razvitku grada i regije?

Za grad s iznimnom humanističkom baštinom kakav je Split Filozofski fakultet sa svojih, za sada, deset odsjeka ima između ostaloga značajnu ulogu u vrednovanju i promicanju naslijeđenoga duhovnog blaga. U vrijeme kada je ovaj grad u doba europske renesanse prije pet stoljeća imao šest tisuća žitelja u njemu su pisana etička djela koja spadaju među najčitanije knjige u Europi kao što su primjerice *Upute za čestit život* Marka Marulića, djelo objavljeno u 50 izdanja na mnogim jezicima. Stoljeće nakon toga splitski je nadbiskup i primat Dalmacije Marko Antun de Dominis u Splitu stvarao djela iz područja filozofije prirode i političke filozofije koja su znatno utjecala na razvoj europske znanosti i filozofije. Za vrijeme službe u Splitu (1602.-1616.) točno prije 400 godina napisao je znamenitu raspravu *De radiis visus et lucis in vitris perspectivis et iride tractatus*, objavljenu sljedeće 1611. u Veneciji. U njoj je protumačio što uzrokuje dugu i pročišćavanje svjetlosti koja prolazi kroz leću. I moglo bi se tako nizati slojeve velikih duhovnih ostvarenja koja su stoljećima nastajala u ovome gradu iznimna stvaralačkoga naslijeđa. Primjeri Marulića i Dominisa mogu biti izvrsni uzori studiranja i za današnje studente. Obojica su bili prototip europskoga studenta koji putuje i mijenja sveučilišta u potrazi za znanjem. Marulić je školovan kako se smatra u Splitu i Padovi, Dominis je k tomu bio sveučilišni profesor matematike, retorike i logike u Padovi i Brescii. Ali su djelovali i stvarali vrhunska djela europske znanosti i umjetnosti u gradu podno Marjana.

* student Filozofije, novinar Universitas

Splitski filozofski krug

Temeljna je nakana Splitskog filozofskog kruga poticanje intelektualnog života Grada i Županije, promicanje tolerancije i dijaloga te rasta, napretka i suradnje odgojno-obrazovnih institucija

Uoči I. znanstvenog skupa Mediteranski korijeni filozofije Hrvatsko filozofsko Na poticaj prof. Mislava Kukoča društvo održalo je osnivačku

sjednicu i postavilo začetak svoje podružnice u Splitu - Splitskog filozofskog kruga. Ožujka 2007. na Odsjeku za filozofiju osnovan je Splitski filozofski krug koji okuplja pedesetak

formalnih članova. Za prvog predsjednika Kruga je izabran dr. sc. Tonči Kokić, a za podpredsjednike dr. sc. Vani Roščić i mr. Sc. Ivan Zelić. Krug je već u začetu omogućio da međusobno upoznaju splitski sveučilišni nastavnici filozofije, srednjoškolski nastavnici filozofije i logike iz šireg splitskog područja (Trogira, Sinja, Imotskog, Vrgorca, Omiša, Visa i dr.) te svi koji su studirali ili studiraju filozofiju i mnogi koji filozofski promatraju i promišljaju svijet.

Temeljna je nakana Splitskog filozofskog kruga poticanje intelektualnog života Grada i Županije, okupljanje humanistički usmjerenih pojedinaca, promicanje tolerancije i dijaloga te rasta, napretka i surad-

nje odgojno-obrazovnih institucija. Jedan od važnih ciljeva poticanje interdisciplinarnosti i bolje komunikacije s kolegama prirodnoznanstvenog i društvenog usmjerenja. U skladu s tim osnovna djelatnost Kruga su predavanja i tribine na kojima sudjeluju i koje posjećuju ne samo studenti filozofije i nastavnici s drugih sveučilišnih sastavnica, već i intelektualni građanski krug. Splitski filozofski krug svake godine sudjeluje u organizaciji znanstvenog skupa Mediteranski korijeni filozofije te međunarodnih dana filozofije. Na žalost, događanja oko Splitskog filozofskog kruga rijetko je popraćena medijski primjerenom pažnjom.

Dr.sc. Tonči Kokić

Predavanja i javne tribine 2009.: 'Filozofija i globalizacija', (dr. sc. Mislav Kukoča), 'O teoriji evolucije' (dr. sc. Tonči Kokić), 'Naslijeđe Immanauela Kanta', (prof. dr. sc. Mirko Jakić), 'Utjecaj globalizacije na demokraciju', (prof. dr. sc. Pavo Barišić); 'Poljska filozofija u 20. Stoljeću', (mr. sc. Ivan Zelić), 'The trouble with storytelling in achieving reconciliation', (dr. Rory Conces), 'Filozofija jezika u analitičkoj filozofiji', (dr. sc. Dalibor Lovrić), 'Kako je filozofija govorila arapski' (prof. dr. sc. Daniel Bučan). U 2010. godini: 'Filozofija u analitičkoj perspektivi' (Mladen Basta, prof.) i 'Interpretacije kvantne fizike' (prof. dr. sc. Franjo Sokolić). U svibnju će doktorant M.A. Cody Brown sa Sveučilišta u Kansasu, SAD održati predavanje 'Explaining Healthcare: Reelection or Reform?' ...

ekonomski fakultet

Većina maturanata želi studirati u Splitu

Studenti Ekonomskog fakulteta u Splitu u ožujku ove godine proveli su istraživanje o stavovima i očekivanjima vezanim za državnu maturu i upisima na fakultete s aspekta srednjoškolske populacije. Istraživanje su proveli studenti diplomskog studija Doris Mravak, Dario Mulač, Damijan Nejašmić i Stipe Plejić pod mentorstvom prof. dr. Snježane Pivac. Istraživanje provedeno po svim pravilima „struke“ dalo je uvid u promišljanja i želje srednjoškolaca u vezi državne mature i upisa na studije. Anketirano je ukupno 52 maturanta i to 26 učenika iz III. gimnazije Split i 26 učenika iz jedne četverogodišnje strukovne škole u Splitu. Što se tiče samog uspjeha učenika u srednjoj školi postoji značajna razlika među učenicima odabranih škola. Na uzorku učenika iz III. gimnazije prosječni uspjeh iznosi 4,2, dok je u strukovnoj četverogodišnjoj školi prosječni uspjeh učenika 3,5. Cjelokupni rezultati istraživanja u skladu su s očekivanjima i predviđanjima. Posebno to vrijedi za III. gimnaziju u Splitu, čiji učenici po tradiciji postižu zapažene i zavidne rezultate na raznim natjecanjima i na lokalnoj i na državnoj razini.

Većina maturanata se izjasnila da su uglavnom upoznati s pro-

Studenti Ekonomskog fakulteta u Splitu proveli istraživanje o percepcijama i željama splitskih maturanata

gramom državne mature. Maturanti III. gimnazije na državnoj maturi očekuju ocjenu izvrstan (5) ili vrlo dobar (4), a prosječna očekivana ocjena je čak 4,5. Što se tiče državne mature mišljenja su da nudi veću pravednost pri

upisu na fakultete. U odabranoj strukovnoj školi razmišljanja maturanata o njihovom uspjehu na maturi bila su podijeljena. Jako malo njih očekuje izvrstan uspjeh, a njihova prosječna očekivana ocjena je prilično niža u us-

poredbi s III. gimnazijom i iznosi 3. Većina anketiranih učenika se za maturu priprema kroz redovitu nastavu. Neki su se izjasnili da se spremaju samostalno, a manji dio njih ima privatnog mentora (popularne „repeticije“ tj. instrukcije)

ili pohađa program pripreme za maturu koje nude privatne škole. Vrijedi zabilježiti da većina učenika III. gimnazije procjenjuje da je njihova razina stečenih znanja za polaganje državne mature izvršna (iako se uglavnom pripremaju samo kroz redovitu nastavu) dok većina učenika strukovne škole smatra da su im stečena znanja nedovoljna za polaganje mature. Dio istraživanja bio je posvećen želji maturanata za nastavkom obrazovanja upisom na fakultete, te utvrđivanju presudnih čimbenika izbora fakulteta. Većina učenika u obje škole (78% njih) izjasnila se, neovisno o primanjima kućanstva, da želi upisati neki od fakulteta na Splitskom sveučilištu, a 18% da želi na studij u Zagreb. Na kraju, valja istaći da svi učenici obrazovanje smatraju (iznimno ili barem djelomično) važnim u životu, što je bitan pokazatelj sustava vrijednosti mlade populacije. Ovi stavovi bude nadu o afirmaciju u široj javnosti spoznaje o važnosti obrazovanja i znanja (koji su u dosadašnjim fazama razvitka, nažalost, često bilo podcjenjivani), a bez kojih je nemoguće ostvariti stabilan i održiv razvitak Hrvatske.

Prof.dr.sc. Ljiljana Vidučić, Ekonomski fakultet Split

Goethemania na Ekonomiji

Splitski Ekonomski fakultet će 13. svibnja biti domaćin multimedijalnog promotivnog događaja *GOETHEMANIA- dani njemačkog jezika*, koji u suradnji s Birgitom Mühlhaus i Marijanom Ravlić s Goethe-Institut Kroatien organiziraju studenti Ekonomskog fakulteta pod rukovodstvom prof. Mihovila Rismonda te Katije Kovačić i Nataše Majer. Organizacijom *Goethemanije* započinje realizacija temeljnih, strateških ciljeva suradnje Ekonomskog fakulteta u Splitu i Goethe-Institut Kroatien: potiču se studenti na učenje njemačkog jezika, što će u budućnosti rezultirati pozitivnim učincima za Split, Dalmaciju i Hrvatsku, jer će omogućiti njihovo bolje povezivanje s njemačkom privredom, najsnažnijim europskim gospodarstvom. Također, širi se i utvrđuje okvir za buduću, uspješnu suradnju na raznim područjima između Ekonomskog fakulteta i Goethe-Instituta.

Stoljetna povezanost naših krajeva sa Njemačkom

Sadržaj *Goethemanije* čine raznovrsna događanja. Osim niza predavanja o njemačkom kao jeziku

Na danima njemačkog jezika, osim niza predavanja o njemačkom kao jeziku poslovnog uspjeha, za posjetitelje su organizirane izložbe, filmske projekcije, interaktivni sadržaji, a postavljena je i web stranica www.goetehmania.com

Birgit Mühlhaus, Voditeljica jezičnog odjela i zamjenica ravnateljice Goethe-Instituta Kroatien, prof. dr.sc. Branka Ramljak, Prodekanica za organizaciju i financije, Ekonomskog fakulteta u Splitu i dipl. ing. građ. Vice Dodig, počasni njemački konzul u Splitu.

poslovnog uspjeha, koja će održati stručnjaci raznih profila (počasni njemački konzul u Splitu Vice Dodig, dr. Marijana Krešić, Elena Kreutzer, doc.dr.sc. Elda Grubišić-Pulišelić i Denis Rubić. Dani njemačkog jezika će imati i druge zanimljive popratne sadržaje. Tako će u sklopu *Goethemanije* na Ekonomskom fakultetu biti postavljene čak dvije izložbe – izložba njemačkoga gospodarstva te izložba crteža J.W. Goethea „Učenja o bojama“. Izlož-

ba, kao i promocija istoimene Goetheove knjige (u izdanju Scarabeus d.o.o.) omogućit će posjetiteljima da detaljno upoznaju zadivljujuće Goetheove teorije o percepciji boja. Dodatna vizualna poslastica *Goethemanije* je projekcija legendarnoga nijemog filmskog klasika „Fausta“ (po Goetheovu remek-djelu) u režiji velikana nijemog filma F.W. Murnaua. Sva događanja u sklopu *Goethemanije* (vidi www.goetehmania.com) osim za studente

Ekonomskog fakulteta u Splitu, otvorena su i besplatna za sve posjetitelje. Zabavni dio programa *Goethemanije* obogaćen je i interaktivnim sadržajima, nagradnim igrama u koje su se natjecatelji već počeli uključivati putem internet stranice. Posebno, kao izuzetno zanimljiv sadržaj za posjetitelje internetske stranice *Goethemanije* ističemo „rječnik germanizama“,

koji je sastavila profesorica Dajana Bosotina. Lista splitskih „riči“ njemačkog podrijetla koje su udomaćene u svakodnevnom govoru kada se trefe (treffen na njemačkom znači susresti) Splitsani i Dalmatinci svjedoči o stoljetnoj kulturnoj i gospodarskoj povezanosti naših krajeva s Njemačkom.

Nataša Majer, suradnica na projektu

Više nastave njemačkog na Ekonomskom fakultetu

Svečano potpisivanje Sporazuma o poticanju učenja njemačkog jezika na Ekonomskom fakultetu u Splitu u 2010. godini, između Ekonomskog fakulteta i Goethe-Instituta Kroatien, održano je 6. svibnja 2010. u Vijećnici dekanata splitskog Ekonomskog fakulteta. U ime Fakulteta, Sporazum je u ime Dekana potpisala prof.dr.sc. Branka Ramljak, Prodekanica za organizaciju i financije, a u ime Instituta, Birgit Mühlhaus, Voditeljica jezičnog odjela. Uviđajući sve veću potrebu za poznavanjem njemačkog jezika u Hrvatskoj, kako u svrhu poslovnih komunikacija,

radi rastuće poslovne suradnje naših dviju zemalja, tako i zbog značajne povezanosti njemačke i hrvatske povijesti, kulture i gospodarstva, te ostvarivanja međusobne komunikacije i razmjene znanja između njemačkih i hrvatskih studenata i poslovnih stručnjaka, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu i Goethe-Institut Kroatien, ogranak njemačkog Goethe Instituta zadužen za promociju učenja i globalne važnosti njemačkog jezika i kulture diljem svijeta, suglasni su da treba poticati nastavu njemačkog jezika na Fakultetu.

Grisogono, Marčelja, Orlić: Ne ledeno doba, nego globalno zagrijavanje!

Posljednjih mjeseci u hrvatskim medijima i javnosti učestalo se plasiraju informacije o skorom početku novog ledenog doba. Kako te zanimljivo prezentirane vijesti kod građana izazivaju zbrku, odlučili smo se, kao znanstvenici koji se bave problemom klimatskih promjena, obratiti javnosti. Klimatske se promjene očituju ponajprije u atmosferi, ali su tijesno povezane sa zbivanjima u cijelom Zemljinu sustavu koji uz atmosferu uključuje oceane i druge vode, ledeni pokrov, tlo i živi svijet. Na klimatske promjene s jedne strane utječu vanjski čimbenici, prije svega oni o kojima ovisi intenzitet Sunčeva zračenja koje dopire do Zemlje, a s druge strane unutarnji procesi u Zemljinu sustavu. Brojne povratne sprege čine istraživanje i predviđanje klimatskih promjena izuzetno složenim.

Najviša koncentracija CO₂ u posljednjih 650 tisuća godina

Klimatske se promjene razlikuju po svom trajanju. Promjene relativno velikih perioda izazivaju astronomski procesi koji dovode do razlika u osunčavanju Zemlje i do smjene ledenih i međuledenih doba. To su precesija Zemljine osi (period oko 20.000 godina), promjena nagiba Zemljine osi (period oko 40.000 godina) te promjena oblika Zemljine putanje oko Sunca (period oko 100.000 godina). Uzroci klimatskih promjena manjih perioda, reda veličine 1000 godina, kako se čini, razlike su u intenzitetu Sunčeva zračenja. Primjerice, tzv. malo ledeno doba, koje je približno trajalo od 14. do 19. stoljeća, koincidiralo je sa smanjenom aktivnošću Sunca. Uzroci klimatskih promjena najmanjih perioda, dekadskih i međugodišnjih, još nisu do kraja istraženi, ali prevladava mišljenje da su međugodišnje promjene, a posebno pojava poznata pod akronimom ENSO (El Niño Southern Oscillation), prvenstveno posljedica međudjelovanja atmosfere i oceana. No u novije vrijeme zbog ljudske aktivnosti, a napose zbog izgaranja fosilnih goriva, dolazi do povećavanja koncentracije tzv. stakleničkih plinova u atmosferi. Tako je, primjerice, koncentracija ugljikova dioksida u atmosferi danas viša nego ikada u posljednjih 650.000 godina. Budući da ti plinovi dobro propuštaju Sunčevo zračenje do površine Zemlje, ali apsorbiraju dugovalno zračenje što ga emitira Zemlja, dolazi do porasta temperature uz Zemljinu površinu. Ključno je pitanje koliki je taj porast u odnosu na promjene temperature povezane s prirodnim

"Znanstvena istraživanja globalne klime temelje se na mjerenju i modeliranju: tu nema mjesta tvrdnjama koje nisu potkrijepljene argumentima i višestruko dokazane nezavisnim metodama. Ona ukazuju da se ne trebamo brinuti zbog skorog ledenog doba, nego da nam je u bliskoj budućnosti najveća prijetnja globalno zatopljenje i s tim povezan neizbježan porast morske razine. Predviđene promjene do kraja stoljeća ovisit će o ponašanju svjetske zajednice, koja za sada ne radi ozbiljno na njihovoj kontroli", tvrde trojica istaknutih domaćih znanstvenika koji se bave problemom klimatskih promjena

procesima. Da bi odgovorili na to pitanje, klimatolozi imaju na raspolaganju dvije metode.

Dominantan čovjekov doprinos recentnim klimatskim promjenama

Prva je obrada i analiza podataka. U posljednjih nekoliko stotina godina do podataka se dolazi uglavnom neposrednim instrumentalnim mjerenjima: mjeri se, na primjer, temperatura zraka i mora ili pak visina morske razine. Da bi se osigurali podaci za ranija razdoblja pribjegava se istraživanju tragova koje su klimatske promjene ostavile u sedimentima, ledu, koraljima i stablima. Većina sakupljenih podataka nedvojbeno ukazuje na recentni trend globalnog zatopljenja nižih slojeva atmosfere i oceana, smanjivanja ledenog pokrova i uzdizanja morske razine. Druga metoda dostupna klimatolozima jest numeričko modeliranje. Primjer takvih modela su oni za prognozu vremena. Modeli za prognozu vremena prilagođeni su i za dugoročne integracije. U tom se slučaju meteorološki modeli najčešće povezuju s oceanografskim modelima da bi se dobila najvjerojatnija prognoza. Iako se nakon deset do petnaest dana gubi jaka determi-

nistička komponenta atmosferske prognoze, preostaju neke dugoročne komponente koje se dalje mo-

gu statistički proučavati. Tako se dolazi do tzv. ansambla prognoza kao osnove za sezonske prognoze.

Još dulje prognoze više i ne nose naziv "prognoze" već ih se zove klimatskim projekcijama, odnosno scenarijima. Takvi se klimatski modeli provjeravaju na povijesnim podacima i nedavnoj klimatologiji. Premda nisu savršeni, klimatski su modeli trenutačno najpouzdanije oruđe što ga imamo na raspolaganju za interpretaciju dosadašnjih i prognozu budućih klimatskih promjena. Većina takvih modela ukazuje na dominantan čovjekov doprinos recentnim klimatskim promjenama kao i na njegov nastavak i pojačavanje tijekom ovog stoljeća.

Konspiracije, lažni eksperti i nerealni zahtjevi

Kako bi se omogućilo praćenje svih relevantnih nalaza i njihova prezentacija širem krugu korisnika formiran je 1988. godine Međuvladin odbor za klimatske promjene (IPCC). Odbor je do sada objavio četiri izvješća (1990., 1995., 2001. i 2007. godine), a u izradi posljednjeg od njih sudjelovalo je oko 600 znanstvenika iz 40 zemalja. IPCC se u prva tri izvješća vrlo oprezno izražavao o antropogenim uzrocima klimatskih promjena ukazujući na tadašnju manjkavost podataka i modela. Tek je u četvrtom izvješću istaknuo veliku vjerojatnost antropogenog učinka, što najbolje pokazuje s kakvom odgovornošću pristupa svom radu. Izvješća IPCC-a od samog su početka izazvala burne rasprave. Za dio je kritičara, koji ne prihvaćaju rezultate spomenutih izvješća, karakteristično da ih motiviraju uvjerenja a ne činjenice te da se bave konspiracijama, citiraju lažne eksperte i postavljaju nerealne zahtjeve pred istraživače. Za razliku od njih, drugi svoju skepsu temelje na argumentima, ukazujući na manjkavosti klimatoloških istraživanja, te stoga predstavljaju nužan i dobrodošao subjekt istraživačkog procesa, pridonoseći stalnom poboljšavanju znanstvenih rezultata. Znanstvena istraživanja globalne klime temelje se na mjerenju i modeliranju: tu nema mjesta tvrdnjama koje nisu potkrijepljene argumentima i višestruko dokazane nezavisnim metodama. Ona ukazuju da se ne trebamo brinuti zbog ledenog doba, nego da nam je u bliskoj budućnosti najveća prijetnja globalno zatopljenje i s tim povezan neizbježan porast morske razine. Predviđene promjene do kraja stoljeća ovisit će o ponašanju svjetske zajednice, koja za sada ne radi ozbiljno na njihovoj kontroli.

(prof.dr.sc. Branko Grisogono, prof.dr.sc. Stjepan Marčelja, prof.dr.sc. Mirko Orlić)

studentski život

Jeste li za ljeto u Europi?

PIŠE:
ANTE PRKA*

Sigurno se pitate kako i vi možete otići u inozemstvo preko ljeta? Odgovor je jednostavan. Naime, mogućnost učenja engleskog jezika preko ljeta (u srpnju i kolovozu) nudi gotovo svaka visokoškolska institucija u Ujedinjenom Kraljevstvu. Spekter ponuđenih smjerova je vrlo širok, počevši od općeg engleskog, preko poslovnog, akademskog pa sve do specijaliziranih tečajeva kao što su tečaj engleskog za novinarstvo, film i sl. Jednako tako, i vrijeme trajanja može varirati od jednog pa do čak osam tjedana. Krajnji rokovi prijave za ljetnu školu engleskog jezika u pravilu ne postoje, te su prijave otvorene sve dok se ne popune sva mjesta. Pritom pojedine institucije zaračunavaju različite cijene s obzirom na vrijeme prijave i, sukladno tome, osoba koja se kasnije prijavi će možda platiti višu cijenu. Suvršna papirologija i birokracijske zavrzlake postupka prijave ovdje nisu prisutne jer ispunjavanje prijavnice i plaćanje školarine jest ono od čega se cijeli postupak prijave sastoji. Web stranica vodeće britanske organizacije za obrazovne i kulturne mreže British Councila <http://www.educationuk.org/english>* nudi na jednom mjestu pregled gotovo svih akreditiranih tečajeva engleskog jezika koji se nude na tlu Ujedinjenog Kraljevstva, kako preko ljeta, tako i tijekom cijele godine.

No osim škola jezika, možete pronaći i ljetne škole iz domene vašeg obrazovanja, primjerice, škole iz područja arhitekture,

Jeste li razmišljali kako ćete provesti ljeto? Možda biste otputovali negdje? Ili biste se jednostavno htjeli samo odmoriti? Možda čak planirate i učiti? Kako se ljeto približava, studenti sve više razmišljaju o tome kako ga kvalitetno iskoristiti. Vjerovali ili ne, moguće ga je iskoristiti spajajući ugodno s korisnim. Pohađanje kakve ljetne škole u Europi izvrsna je mogućnost da steknete nova znanja i vještine te da pritom upoznate nova mjesta, kulture, ali i nove prijatelje. Ukupni trošak ovakvog akademsko-avanturističkog aranžmana će vas možda koštati čak i manje od prosječnog apsolvetskog putovanja, ali vaše zadovoljstvo viđenim i proživljenim ni u kom slučaju neće zaostajati

kemije, zdravstva, povijesti i dr. Mreža ljetnih škola Europe (www.summerschoolsineurope.eu) nudi mogućnost pretraživanja većeg broja ljetnih škola u zemljama diljem Europe, kao što su Španjolska, Francuska, Njemačka, Grčka i druge, i to prema više kriterija (prema disciplini, mjestu škole, trajanju, pa čak i prema ECTS bodovima i visini školarine). Institut za razvoj obrazovanja IRO nudi dnevno ažurirane informacije na svojoj internet stranici www.iro.hr. Uz brojne mogućnosti edukacijskih usluga i pripremnih tečajeva za standardizirane tečajeve kao što su TOEFL, GMAT, SAT i dr., IRO nudi i svoj akademski info-servis gdje se mogu pronaći informacije o ljetnim školama i radionicama, konferencijama u inozemstvu i Hrvatskoj te

pozivi za dostavu radova.

Koliko će me to koštati?

Što se tiče Ujedinjenog Kraljevstva, pogotovo Londona, mora se sagledati i pitanje financija s obzirom da je riječ o zemlji gdje su troškovi života mnogo viši nego u Hrvatskoj. Cijene škola se kreću od 1300 kn za tjedan dana općeg engleskog jezika, 2000 kn za dva tjedna itd, dok je cijena tečaja poslovnog engleskog nešto je skuplja te iznosi 1500kn za tjedan dana nastave a 2200 za dva tjedna. Prosječan trošak života za studenta u Londonu iznosi oko 6700 kn mjesečno, no on, u pravilu, ovisi i o životnom stilu pojedinca te načinu na koji on upravlja novcem. Dostupnost jeftinih avionskih letova preko ljeta od strane nisko-

tarifnih aviokompanija kao što su EasyJet, Germanwings i Ryanair, prema Ujedinjenom Kraljevstvu, ali i prema drugim odredištima diljem Europe, je nešto što možete iskoristiti i time značajno smanjiti troškove odlaska u ljetnu školu. Visokoškolske institucije koje nude ljetne škole engleskog jezika u pravilu osiguravaju smještaj u svojim studentskim domovima. Cijena smještaja najčešće nije uključena u cijenu tečaja te prosječno iznosi oko 160 kn dnevno. Ukoliko institucija ne osigurava smještaj, to ne bi trebalo predstavljati nikakav problem uzimajući u obzir broj studentskih domova i hostela koji nude smještaj po relativno pristupačnim cijenama.

Mogućnosti dobivanja stipendije za pohađanje kratkog studijskog

programa kao što su ljetne škole ograničene su, ali ne i isključene. Ako postoji mogućnost prijave za stipendiju, informacije se nalaze na internet stranici pojedine visokoškolske institucije. Sveučilište Westminster na kojemu sam pohađao ljetnu školu, odobrilo mi je stipendiju u vidu plaćene školarine samog tečaja (*full tuition fee waiver*), dok sam smještaj, put i ostale troškove samofinancirao. Vizni režim za hrvatske državljane više nije rigidan kao nekada. Ljetne škole u pravilu traju kraće od 6 mjeseci te je status osobe koja pohađa kraći studijski program *Student Visitor*. U skladu s viznom regulativom, te osobe moraju pri dolasku u UK pokazati prihvatno pismo institucije, dokaz da imaju dovoljno novca za boravak i potvrdu o smještaju. Ukratko, ovako iskorišteno ljeto omogućit će vam stjecanje određenih kompetencija, bilo jezičnih bilo stručnih, ali i priliku za upoznavanje novih ljudi, novih gradova te stvaranja uspomena kojih ćete se dugo i s radošću sjećati.

I, znate li sada kako ćete provesti ljeto?

*** Student 1.g. diplomskog studija Poslovne ekonomije na Ekonomskom fakultetu u Splitu.**

Moje ljeto u Londonu

Krajem svibnja prošle godine prijavio sam se za pohađanje ljetne škole akademskog engleskog jezika u kolovozu 2009. godine na Sveučilištu Westminster u Londonu poslavši im ispunjen obrazac za prijavu i motivacijsko pismo. Taj je mi je kolovoz uistinu pružio jedno od najboljih iskustava u životu. Usavršavanje engleskog jezika, čija važnost iz dana u dan u današnjem globaliziranom društvu raste, kao i mogućnost upoznavanja ljudi iz svih krajeva svijeta su koristi pohađanja takve škole. Sama ljetna škola trajala je 3 tjedna, s nastavom od ponedjeljka do petka u vremenu od 9 do 12 sati. Takav raspored omogućio mi je mnogo slobodnog vremena za razgledavanje Londona te izlaske i druženje s ljudima koje sam tamo upoznao. Sada imam prijatelje u Španjolskoj, Italiji, Obali Bjelokosti, Kini i drugim zemljama.

Sveučilište u Splitu
Kemijско-tehnološki fakultet u Splitu

Teslina 10/V 21000 Split
Hrvatska

Telefon: (385) 21 329-420 Fax: (385) 21 329-461 E-mail: dekanat@ktf-split.hr
URL: <http://www.ktf-split.hr>

Temeljem članka 95. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju Fakultetsko vijeće Kemijско-tehnološkog fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor jednog nastavnika (M/Ž) u znanstveno-nastavnom zvanju docenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje kemijско inženjerstvo, grana reakcijsko inženjerstvo za rad u Zavodu za kemijско inženjerstvo.
Kandidati trebaju ispunjavati uvjete iz Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Rok za prijavu je petnaest (15) dana od objave u Narodnim novinama.

Uz prijavu treba priložiti:

- Životopis
- Popis znanstvenih i stručnih radova
- Dokaz o stručnoj spremi i znanstvenom stupnju

Prijave se podnose na adresu: Kemijско-tehnološki fakultet u Splitu,
Teslina 10/V, 21000 Split.

University of Split
Faculty of Chemistry and Technology

Teslina 10/V 21000 Split
Croatia

Sveučilište u Splitu
Građevinsko-arhitektonski Fakultet

raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

za izbor jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Prirodnih znanosti, znanstveno polje Matematika, znanstvena grana Matematička logika i računarstvo.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola.

Prijave se podnose tajništvo Fakulteta osobno ili poštom u roku od **8 dana** od dana objave natječaja, na adresu: Građevinsko-arhitektonski fakultet u Splitu, Matice hrvatske 15, s naznakom - **za natječaj** -.

Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine br. NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07 i 45/09), a uz prijavu na natječaj treba u **dva primjerka** priložiti:

- životopis
- opis nastavne i stručne djelatnosti
- preslika diplome
- preslika domovnice

Sveučilište u Splitu
Građevinsko-arhitektonski fakultet

Oproštajni govori profesora i studenata povodom preuranjenog odlaska prof. dr. sc. Slobodana Bjelajca

Zadivljujuća snaga i bogato životno iskustvo

Danas smo se okupili u spomen i u počast prošlog tjedna preminulog kolege Slobodana Bjelajca. Iako smo za njegovo zdravlje već duže strepili, on je ipak otišao iznenada, neočekivano i to ne zbog svog zdravstvenog stanja, koje je bilo bitno narušeno, nego od posljedica nesretnog slučaja.

Dr. Slobodan Bjelajac, izv. profesor i viši znanstveni suradnik na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta u Splitu nije dočekao kraj procedure izbora za znanstvenog savjetnika, a samo par dana prije njegove smrti (i ne znajući tada za njegovo stanje) Povjerenstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu potpisalo je Izvješće o ispunjavanju uvjeta za znanstvenog savjetnika i predložilo ga za izbor u to znanstveno zvanje.

Povjerenstvo utvrđuje da prof. dr. Bjelajac „ima objavljene znanstvene radove kojima je značajno doprinio razvoju posebnih sociologija, napose urbane sociologije i kineziološke sociologije, te unaprijedio njihov položaj posebno u nacionalnim okvirima a učešćima u mnogobrojnim međunarodnim skupovima afirmirao je i nacionalnu sociološku misao“.

Povjerenstvo konstatira kako pristupnik, dr. sc. Slobodan Bjelajac „predstavnik zrele generacije hrvatskih sociologa čije djelovanje (...) traje u rasponu od 40 godina u potpunosti ispunjava uvjete za izbor“ u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika (...) te u tom smislu predlaže Fakultetskom vijeću FF u Zagrebu prihvaćanje stručnog mišljenja Povjerenstva o ispunjavanju uvjeta predložnika.

Na žalost svih nas nije – ovdje među nama – dočekao taj izbor.

Životni ga je put vodio kroz četiri današnje države. Rođen je u listopadu 1944. godine u Sovjaku u BiH, osnovnu školu završava u Beogradu, a gimnaziju 1963. godine u Skopju u Makedoniji. Vraća se u BiH i u Zenici, gdje dobiva stipendiju za studij strojarstva na Mašinskom fakultetu ali taj studij napušta, smatrajući da za takvo što nema sklonosti. Opredjeljuje se za studij sociologije u Beogradu kojega i završava 1969. Diplomski rad: *Životno opredjeljenje omladine i njen odnos prema radu*, objavljuje nešto kasnije (1971.) u *Sociologiji*, onda vrlo uglednom časopisu.

Svih ovih godina, pa i ove, kao čovjek i sociolog u zrelih godina sa 40 godina radnog staža u svojoj profesiji, bio je dječjački ponosan na svoje profesore sa studija.

Godine 1969. dolazi u Split i zapošljava se u *Urbanističkom zavodu Dalmacije* odakle sudjeluje, kao urbani sociolog, u izradi prostornih planova Srednjeg Jadrana,

Slobodan Bjelajac, 1944. - 2010.

Šibenika, Splita, Korčule i drugih općina u Dalmaciji, Regionalnog plana Dalmacije i drugih. U tom razdoblju je godinu dana 1974/75. na specijalizaciji na Johns Hopkins University u Baltimoreu (SAD). Prateći razvoj Splita i njegove okolice još više upoznaje taj grad gotovo do svakog detalja i u

njemu ostaje, evo do kraja naglo prekinutog života.

S mjesta rukovoditelja Odjela za regionalno planiranje u Urbanističkom zavodu Dalmacije, godine 1987. prelazi na Sveučilište u Splitu gdje ostaje do kraja života.

Najprije, u statusu predavača,

predaje Sociologiju na Zadarskom Filozofskom Fakultetu odnosno današnjem PMF-u, potom i na Visokoj učiteljskoj školi. Obnašao je dužnost pročelnika Zavoda za društvene i humanističke znanosti na tom fakultetu, a jedno vrijeme i dužnost njegova direktora. Sudjeluje na brojnim znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu, nerijetko i polemički.

Sudjeluje u izradi studijskog programa sociologije od samog početka i spada u troje prvih nositelja tog programa i 2005. po ustroju studija prelazi na Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta u Splitu. Zdravstveno mu stanje neko vrijeme ne omogućava aktivniji odnos na Odsjeku za sociologiju. Prebrodivši još jednu zdravstvenu krizu, aktivno sudjeluje u znanstveno-istraživačkom i nastavnom radu i organizacijskom poslu. Podsjetimo se da je 1992. doktorirao tezom *Rezidencijalna segregacija u urbanoj sredini* na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, te je 1994. godine izabran u zvanje docenta, a 2007. u zvanje izvanrednog profesora.

Predavao je na Filozofskom fakultetu, na jednopredmetnom studiju Sociologije, relativno velik broj temeljnih i izbornih kolegija (Društvena struktura, Sociologija znanosti, Sociologija prostora, Regionalna sociologija, Ekosustavi i društvo i Sociologija sporta). Bio je i mentor za diplomске i završne radove brojnim studentima, a objavio je i pet radova s njima.

Pored rada na Filozofskom fakultetu, iako narušena zdravlja, zadivljujućom snagom prof. Bjelajac predavao je i na poslijediplomskom doktorskom studiju na Kineziološkom fakultetu u Splitu kolegij Sociološka istraživanja u kineziologiji, te na Sveučilištu u Mostaru protekle četiri godine Sociologiju sporta.

Objavio je preko 70 znanstvenih i stručnih radova, a za manje od samo četiri posljednje godine i tri knjige: *Sport i društvo* (2006.);

Temeljni elementi strukture društva (2009.) i *Podijeljeni grad: Urbosociološka istraživanja Splita u razdoblju 1970-1990.* (2009.). Profesor Bjelajac sudjelovao je kao suradnik odnosno voditelj na 15-tak znanstvenih istraživanja.

Sudionik je brojnih znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu, od čega gotovo 30-tak međunarodnih. Vodeći računa o potrebama studenata i nastave objavio je i dvije skripte: *Osnove sociologije* (1996.) i *Znanost i društvo* (1999.)

Koristeći bogato iskustvo u radu od početka ove (2009/2010.) akademske godine obnašao je dužnost pročelnika *Odsjeka za sociologiju* na našem Fakultetu i dao svoj značajan doprinos njegovu uspješnom djelovanju i razvoju. Upravo dan prije nego što je nastradao bio je sazvao Vijeće Odsjeka a sa studentima je tih dana planirao ići na terensku nastavu u Sjevernu Dalmaciju.

Djelovao je i na popularizaciji sociološke profesije publicirajući različite priloge u dnevnim i tjednim novinama. Kao i dobar dio njegove srednjoškolske i studentske generacije sudjelovao je na omladinskim radnim akcijama.

Bio je društven čovjek, volio je druženje s ljudima i u šali znao reći da se ne može baviti sociologijom, odnosno, proučavati društvo onaj tko i sam nije društven.

Odlaskom prof. Bjelajca nastaje velika praznina na našem *Odsjeku* koju će teško biti popuniti. Ali možemo i hoćemo biti zahvalni za sve što je napravio za studij sociologije i njegov razvoj na Filozofskom fakultetu kao i za njegov prethodni rad na Sveučilištu u Splitu. Kao našeg dragog kolegu, pročelnika, istaknutog profesora i znanstvenog djelatnika zadržat ćemo u trajnom sjećanju.

Neka mu je vječna slava i hvala!

Autor govora: prof. dr. Šime Pilić, u ime odsjeka za Sociologiju Filozofskog fakulteta od prof. Bjelajca oprostila se doc. dr. Renata Relja

Oproštaj studenata od svog profesora

Dragi profesore, prošlo je nekoliko dana od kada ste se oprostili od nas, a tuga, šok i nevjera još je duboko u nama.

Ovaj govor je govor iz srca, čvrsto vjerujem srca mnogih studenata koji su radili, učili, surađivali ali i družili se, smijali i provodili vrijeme sa čovjekom koji je na sve nas ostavio duboki trag. Često na glasu strogog profesora, a iza tog oklopa velika motivacija i želja u prenošenju znanja svojim studentima. Od svojih studenata uvijek je očekivao i poticao na više i bolje.

Bio je sjajan znanstvenik, izvrstan profesor, ali i naš roditelj, odgajatelj i prijatelj. Kada bi ugledao tužno lice studenta nije se ustru-

čavao pozvati vas u ured, upitati za vaše probleme, udjeliti koristan savjet i ohrabriti riječima.

Ne samo u radu, već i u životu naš dragi profesor je primjer svima nama. Nažalost, ovo nije bio prvi udarac. Svi koji su ga poznavali divili su se njegovoj ogromnoj volji i želji za životom i radom. Naime, bio je toliko ponosan i odvažan da bi ga išta spriječilo na putu prema njegovim ciljevima. Ono što će zasigurno najviše nedostajati je duh i pozitivna energija koju je profesor Bjelajac širio među svima nama.

Nažalost, izgubili smo našeg profesora, izgubili smo izvrsnog čovjeka, ali vjerujte, znanje

koje nam je usadio, dostojanstveno ćemo čuvati i ponosno prenositi novim naraštajima. On više neće biti tu, ali njegova riječ i djela zauvijek će biti prisutna.

Obitelji, prijateljima i svima koji ste ga voljeli, u ime svih studenata Sociologije i Filozofskog fakulteta iskreno iskazujem žaljenje i sućut za veliki gubitak. Ovo je i naš gubitak. Neki ljudi nikada ne umiru iako nisu više sa nama jer oni i njihova djela zauvijek ostaju u našim srcima i mislima. Profesore, još jednom, hvala Vam za sve.

Autorica govora studentica Doris Vrdoljak, od prof. Bjelajca u ime studenata Sociologije oprostila se studentica Anja Kutleša.

UMAS - likovni odjel

Mateo Perasović: Umjetnost prethodi pravilima

RAZGOVARAO:
TOMISLAV ČIZMIĆ MAROVIĆ

Mateo Perasović, izvanredni profesor, prodekan je za nastavu odjela za likovne umjetnosti Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu. Rođen je 1954. godine u Splitu, a diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Sarajevu 1979. godine. Na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu od 2000. godine drži nastavu iz predmeta slikarstvo i crtanje akta. Istraživačkim radom i stvaralaštvom na području likovnih umjetnosti bavi se i javno obznanjuje svoj rad od 1974. godine. Član je Hrvatske udruge likovnih umjetnika u Splitu od 1980. godine, moderator izložbene djelatnosti od 2000. godine i predsjednik udruge od 2002. godine. O izazovima i mogućim pravcima razvoja likovnog odjela UMASA, kao i položaju umjetničke struke razgovaramo s Mateom Perasovićem.

Koji su mogući pravci razvoja likovnog odsjeka? Što nudite budućim studentima i zašto bi se oni trebali odlučiti za Vaš odsjek?

U šest preddiplomskih studijskih programa koji se realiziraju na odsjecima slikarstva, kiparstva, dizajna vizualnih komunikacija, filma i videa, konzervacije-restauracije i likovne kulture i likovne umjetnosti (www.umas.hr) studenti stječu kompetencije autorskog umjetničkog izražavanja što držim prioritetom. Nadalje, prema studijskim programima stječu edukativne i radne kompetencije. Svojim znanjem i usvojenim vještinama pokrivaju čitav niz radnih mjesta u audio-vizualnoj industriji, reklamnoj industriji, oblikovanju vizualnih poruka, produkt dizajnu, novim medijima, konzervatorstvu, rehabilitaciji, art-terapiji, spomeničkoj djelatnosti, muzejskoj pedagogiji, medijaciji umjetnost i kulture u turizmu itd. Zaista je široko i heterogeno područje djelatnosti u kojemu se naši studenti mogu radom i kreativnošću dokazati. Postupnost stjecanja teorijskog

‘Umjetničko djelo se razumijeva pomnim iščitavanjem jezika kojim govori, a ne površnim pregledom’

znanja i praktičnih vještina kreće od prvih godina preddiplomskih studija preko specijalizacija prema diplomskim studijima. Diplomski studiji su viša razina i u edukativnom smislu su zahtjevniji. Kroz različite kolegije s područja struke, uz mentorsku pratnju studenti se osamostaljuju i opredjeljuju za djelatnost koja ih najviše senzibilizira. Pažljivo im prenosimo i osobni svjetonazor s naglaskom na percepciju zbilje u očekivanju recepcije na događaje iz svijeta i fenomene iz okruženja. Normalno, pratimo tehnološke trendove i zajedno sa studentima usavršavamo nove procese stvaralaštva. Na osnovu osobnih iskustava, u čemu smo izvrsni već tridesetak godina, koliki je

prosjeck javne prisutnosti sadašnjih profesora na likovnoj sceni, učimo ih suvremenim tehnikama u procesu usvajanja novih tehnologija. Trudimo se pokriti sve relevantne načine izražavanja s područja vizualnih umjetnosti. Pojedinačno su odsjeci kroz različite izložbe, projekte i radionice ostvarili čvrstu suradnju sa srodnim institucijama, galerijama, muzejima, udrugama i asocijacijama iz zemlje i inozemstva. Uspostavljena je Erasmus suradnja sa Artesis Hogeschool iz Antwerpena, Hochschule fuer Bildende Künste iz Braunschweiga i Hogeschool Voor Wetenschap & Kunst iz Sint-Lucasa. Realizirani su zajednički projekti i razmjena studenata. Potpisani su ugovori

i uspostavljena suradnja s Akademijom likovnih umjetnosti u Zagrebu, Akademijom dramskih umjetnosti u Zagrebu, Akademijom primijenjenih umjetnosti u Rijeci, Umjetničkom akademijom u Gentu (Belgija), Institutom za Network kulture Sveučilišta u Amsterdamu, Akademijom Sussex sveučilišta u Velikoj Britaniji.....

Koji su kriteriji vrednovanja umjetničkog uspjeha i na koji ih način treba postavljati, može li se djelo umjetnika kvantificirati kao i ono znanstvenika?

Normalno, za očekivati je da bi parametre uspjeha studenata i profesora Umjetničke akademije trebalo izjednačiti ili barem prilagoditi općim parametrima uspješnosti na ostalim sastavnicama Sveučilišta u Splitu. Ali, umjetnost nije egzaktna znanost, ona samo ponekad i ponegdje koristi mogućnosti znanstvenog instrumentarija. Ona bira područje manifestacije po intuiciji, a ne po zadatku. Inzistiranje na posebnosti umjetničkog stvaralaštva je budućnost umjetnosti. Umjetničko djelo je teško pozicionirati, ono uvijek negdje ispadne iz pravila. Zapravo, ono prethodi pravilima. Pravilima se cementira dominantna kultura, a umjetnost nikad nije bila dominantna, a nije niti elitistička kako je neki iz čistog nerazumijevanja tumače. Umjetničko djelo se razumijeva pomnim iščitavanjem jezika kojim govori, a ne površnim pregledom. Doživljaj umjetničkog djela je zahtjevan posao koji daje rezultate tek nakon niza pokušaja.

Kako odgovoriti zahtjevima za samofinanciranjem, profanirati to struku? Kako postati tržišno isplativ a ne i komercijalan u lošem smislu?

Samofinanciranjem se umjetnost, odnosno umjetnička produkcija dovodi na sklisko područje komercijalizacije što u konačnici rezultira potiranjem slobode izražavanja u korist tržišnog potraživanja. Tržišna konkurentnost je opozitni sustav vrijednosti umjetničkoj zaigranosti jer potrebuje enormnu količinu sličnih proizvoda, inflaciju sofisticirane i kompjutorizirane rukotvorine (na osnovu digitalne motorike ruke) s minimalnim pomakom u izgledu konačnog artefakta. Populizam ne trpi nagle skokove vrijednosti i neizvjesnosti u ishodu, on mjeri stvari na osnovi kratkog pamćenja i plitkog tumačenja, a umjetnost za takvu rabotu nema niti volje niti vremena. Zato umjetničku slobodu, odnosno pravo na umjetničko izražavanje garantira društvena regulativa na najvišoj razini, a ne minimalni kapacitet partikularnog poduzetništva. Ako ta potpora izostane, umjetnost će zaglibiti u korporativni komplot producirajući prazne vizualne poruke na zadatku i artefakte za privremenu kućnu upotrebu..

Na koji način ljude, prvenstveno djecu, odgajati da postanu senzibiliziraniji za prepoznavanje likovnog?

Pomanjkanje senzibiliteta je naknadna refleksija moderne kojom je suvremeni čovjek ostvario svoje težnje. Manje patnje, više uživanja. Lakše je iz fotelje plutati vir-

Sunce, 2009., Željko Marović, izvanredni profesor na Odsjeku za likovnu kulturu i likovne umjetnosti

Što smatrate glavnim izazovima u narednom razdoblju i društvenom odgovornošću Vaše struke?

Na društvenoj razini, izazov je razmjena iskustava, usavršavanje u novim vještinama i globalna suradnja s naglaskom na izvrsnost. To je paradigma - ravnopravna i učinkovita izmjena informacija u svrhu povećanja društvenog dobra i društvene kohezije, u svrhu izgradnje boljeg svijeta. Neke moje kolegice i kolege, gledajući iznutra, imaju solidno iskustvo u svijetu zapadne provenijencije, prakticiraju internacionalni kod ponašanja, govore univerzalnim jezikom stvaralaštva, a da pri tome

ne gube identitet područja s kojeg dolaze. Svi zajedno umjetničkom aktivnošću kritički progovaramo o aktualnim problemima društva. Javno smo prisutni i produktivni, što smatram društvenom odgovornošću struke.

Na osobnoj razini je druga priča. Sebesvjesnost se ne može lako postići primjenom struke niti kvantitativno odrediti. U pitanju je osobni integritet, biće u čovjeku. Otvoriti raspravu znači prihvatiti diskurs tijekom kojega riječi otvaraju rane po tijelu. Nedostatna je uobičajena razmjena stavova, pa umjetnici često posežu za riskantnim zahvatima u pokušaju razgolićavanja, prvenstveno sebe.

Ground control to major Tom / Take your protein pills and put your helmet on, 2010., Vojin Hraste, asistent na Kiparstvu

Ruka, 2009., Filip Rogošić, predavač na Odsjeku za konzervaciju-restauraciju

Odjel za likovne umjetnosti UMAS-a predstavljamo razgovorom s prof.dr. Mateom Perasovićem, prodekanom za likovnu umjetnost te radovima nastavnika UMAS-a prvi put okupljenih na zajedničkoj izložbi koja se pod sloganom **'Participacija, ne simulacija'** održava u Staroj gradskoj vijećnici od 5. do 26. svibnja 2010. *Umjetnička akademija u Splitu ne nosi 'uteg' tradicije, već promovira strategiju otvorenog eksperimenta. Upravo ta činjenica čini ovaj institucionalni okvir zanimljivom opcijom edukacijske interakcije... Problematicirati ulogu UMAS-a kao katalizatora šarolikog spektra mogućnosti umjetničkog govora što ga čine umjetnici neposredno uključeni u proces umjetničke edukacije, osnovni je opis ovog izložbenog zadatka.* (Iz predgovora za Katalog izložbe kustosa Dalibora Prančevića)

tualno, nego "tući more" stvarno. Razumijevanje svijeta likovnosti podrazumijeva sustavnu edukaciju i pomnu opservaciju. Najobičniji doživljaj boje proizlazi iz koncentracija na ukupnost. To je pitanje mentalne higijene. Uživajući se u suprotnost boje otvaramo treće oko. Ubrzano odrastajući pritisnuti obvezom socijalne prilagodbe djeca zaboravljaju tu temeljnu tehniku, a odrasli više i ne mare. A kad primarni jezik likovnosti dođe u paketu s drugostupanjskim meta jezikom nastaje otpor iz čiste lijenosti.

S druge strane, prekomjerna produkcija i prezentacija, grozničava volja i izostanak samokontrole rezultiraju stvaralačkim kaosom u kojemu se gubi osjećaj harmonije. Rezultat je slava od minute i posljedično vječni zaborav.

Levijatan, 2006., Simon Bogojević Narath, docent na Odsjeku za film i video

Zahvala benediktincima, 1983, Kuzma Kovačić, redoviti profesor na Odsjeku za kiparstvo

A što ako vam se sviđam, 2008., Edvin Dragičević, docent na Odsjeku za likovnu kulturu i likovne umjetnosti

Društveno (instrumenti krivolovstva u sadašnjosti), 2010., Gorki Žuvela, redovni profesor na Odsjeku za slikarstvo

studenti

Što je AIESEC i na koji način može obogatiti moj

PIŠE:
**DARIJA
BRALIĆ***

Ušli ste u aulu Ekonomskog fakulteta u Splitu i primijetivši AIESEC-ov štand odlučili ga zaobići u širokom luku? Do vas je došla šarena brošura koju vam je prenaporno pročitati? Zakolitali ste očima kada su vam na predavanje ušli AIESEC-ovci kako bi vam kratko predstavili svoje projekte? To je sve u redu ako imate plan B što se tiče zapošljavanja, učenja jezika, širenja kruga ljudi s kojima komunicirate, upoznavanja s okolinom i stjecanja vještina koje su neophodne da bi se ostvario uspjeh u poslovnom svijetu nakon diplome. Ako pak nemate alternativni plan, velike su šanse da će vam sutra željeno radno mjesto "oteti" netko tko je već za vrijeme studija razmišljao u širem kontekstu nastojeći otkriti i razviti svoj potencijal. A to je glavna odlika jednog AIESEC-ovca. Od svog osnutka davnih godina ova se međunarodna organizacija uvelike razvila i proširila svoj djelokrug, ali je vizija ostala ista i danas je itekako aktualna: izgraditi

Temeljni ciljevi i vrijednosti AIESEC-a: okupljanje mladih perspektivnih ljudi kako bi radili na ostvarenju zajedničkih ciljeva, težnja ka izvrsnosti, razvijanje znanja i vještina potrebnih mladima da bi izrasli u proaktivne i društveno odgovorne pojedince, promicanje važnosti tolerancije i nediskriminacije, učenje iz različitosti te korištenje međunarodnih iskustava za lokalnu primjenu

Članovi AIESEC-a na konferenciji Anatolia Congress u Turskoj

most između ljudi i različitih kultura u cilju stvaranja pozitivnih promjena u društvu.

Što je AIESEC

AIESEC je globalna, apolitična, nezavisna, neprofitna

organizacija vođena od strane studenata i nedavno diplomiranih na institucijama visokog obrazovanja. Prva asocijacija većine studenata na riječ AIESEC jest studentska praksa. Iako se radi o bitnom elementu, djelovanje i aktivnosti ove udruge nadilaze organiziranje razmjene studenata takvog tipa. AIESEC se, naime, bavi brojnim konkretnim projektima, a sudjeluje i na brojnim konferencijama, sastancima, seminarima, treninzima i raznim drugim okupljanjima

ma koji su uvijek mješavina edukacije i dobre zabave. Temeljni ciljevi i vrijednosti AIESEC-a su: okupljanje mladih perspektivnih ljudi kako bi radili na ostvarenju zajedničkih ciljeva, težnja ka izvrsnosti, razvijanje znanja i vještina potrebnih mladima da bi izrasli u proaktivne i društveno odgovorne pojedince, promicanje važnosti tolerancije i nediskriminacije, učenje iz različitosti te korištenje međunarodnih iskustava za lokalnu primjenu. Članovi AIESEC-a se

zanimaju za svjetska pitanja, leadership i menadžment, a poželjne su karakteristike aktivno učenje, poduzetništvo, socijalna odgovornost i kulturalna osjetljivost. AIESEC Split godišnje organizira dva regrutacijska ciklusa (jesen i proljeće). Za nove članove se u nekoj od splitskih škola organizira dvodnevni seminar na kojem AIESEC predstavlja svoju organizaciju, temeljne vrijednosti, viziju, misiju i ciljeve. Tom prigodom buduće AIESEC-ovce se po-

tiče na rad u timovima, te se ističe važnost preuzimanja odgovornosti i vodstva.

Split najbolji u Hrvatskoj!

Split je najbolji lokalni odbor AIESEC-a u Hrvatskoj po pitanju razmjene i godišnje omogućuje rad i život u Hrvatskoj za 20-ak stranaca. S druge strane, odlazaka se ostvari bitno manje – samo nekoliko godišnje, i pitanje je zašto splitski studenti nisu prepoznali praksu u inozemstvu kao izvrsnu priliku za vlastiti razvoj. Inače, u mjestu odvijanja prakse postoji lokalni odbor AIESEC-a koji praktikantu pronađe stan, pokaže mu radno mjesto, grad i uključi ga u lokalnu zajednicu. Praktikant dobije osobu – *buddyja*, kojem se može obratiti za pomoć, informacije i druženje. Osim stručne prakse u poduzeću, AIESEC nudi prakse koje su opuštenijeg tipa – najčešće rad s internacionalnom ekipom na nekom problemu na projektu koji organizira AIESEC. Na taj način se još više intenzivira internacionalno iskustvo. 2009. godine ostvarene su ukupno 22 razmjene u okviru AIESEC-a Split.

Vrijedna pomoć Ekonomskog fakulteta

2005. godine AIESEC Split je uspješno organizirao EuroCo 2005, internacionalnu konferenciju koja se održala dijelom u Splitu, dijelom u Makarskoj za više od 150 sudionika iz cijele Europe. Uz samu konferenciju na Prokurativama je organiziran

"The way we do it"

Jelena Barić,
dopredsjednica
za komunikacije
2010./11.

U AIESEC sam ušla na trećoj godini studija. Imala sam slobodnog vremena i željela napokon napraviti nešto korisno i ispuniti put od kuće do faksa. Nisam znala što da očekujem, niti mi je bilo jasno što je to AIESEC. Zatim su pomalo počeli timski sastanci, nekako sam preživjela knedlu u grlu pri prvom strašnom telefonskom razgovoru, pa je prošao i prvi sastanak... Onda su počele nuspojave kroničnih izostanaka iz kuće i popratnih 'žuganja' krvnih srodnika i šire, neprestanih ispijanja kava uz razglabanje o novim, dosada neviđenim načinima "režiranja" (engl. fundraising) i osvajanja svih živih škola ovog grada kroz projekt 'Svijet na dlanu'. I tako sam se našla s mikrofonom u ruci kako dajem izjavu za lokalnu televiziju o našem projektu. Polako mi se AIESEC uvukao pod kožu, zaljubila sam ljude, taj famozni "The way we do it" svega za što se zalažemo. Odjednom sam puna inspiracije, ideja i želja da svi čuju za AIESEC, da svi osjete barem dio svega što pružamo... Sada sam VP Communication & IM i napokon imam priliku iskusiti leadersko iskustvo te uistinu provesti sve zamisli u djelo i ostaviti barem mali trag na cjelokupni razvitak naše podružnice. Ne znam koji su sve izazovi preda mnom, niti koliko živčanih stanica trebam pripremiti za iste, ali u jedno sam sigurna – dat ću sve od sebe i ponosna sam što imam priliku za to.

Praktikanti projekta 'Svijet na dlanu' i 'Investicijom u znanje' sa dogradonačelnicom Andelkom Visković

studentski život?

"Local training seminar"

Global Village – jedinstven primjer međunarodne suradnje, gdje se na slikovit način promiče međunacionalna i međukulturalna tolerancija preko predstavljanja zemalja sudionica s naglaskom na posebnostima pojedine zemlje. Internacionalni delegati su imali priliku upoznati našu zemlju kroz brojna putovanja. Kako ističe AIESEC-ov dopredsjednik za komunikacije Petar Šiško, veliku podršku i pomoć AIESEC-ovcima pruža Eko-

nomski fakultet u Splitu na kojemu se nalazi i sjedište AIESEC Split. Prema riječima prodekanice za organizaciju i financije dr.sc. Branke Ramljak, EFST podržava sve akcije koje organiziraju vrlo aktivni i vrijedni studenti okupljeni u AIESEC-u: "Oni su ti preko kojih studenti našeg fakulteta mogu teoretska znanja upotpuniti praktičnim iskustvima, što je vrlo važno za kasnije lakše uključivanje u tržište rada".
*novinarka Universitas

Koje koristi imam od članstva u AIESEC-u?

- razvijate liderske sposobnosti
- dio ste rastuće mreže ljudi
- stvarate kontakte, poznanstva i stječete prijateljstva
- sudjelujete u događajima koji imaju međunarodni kontekst i značaj
- dobivate uvid u stanje na tržištu rada, upoznajete se поближе s poduzećima i radite na ostvarenju suradnje
- upoznajete se s funkcioniranjem vaše lokalne zajednice i studentskim okruženjem
- preko seminara, konferencija i druženja učite o raznim temama koje vas obogate kao osobu, studenta i budućeg zaposlenika
- naučite prepoznati problem i djelovati u željenom pravcu
- u mogućnosti ste iskoristiti svoj potencijal i već za vrijeme studija imati iskustva u području koje vas zanima (menadžment, financije, odnosi s javnošću, rad na projektu, timski rad, organizacija, ljudski resursi, informatika...)

Tomislav Mamić, VP Projects

Za AIESEC sam čuo na prvoj godini studija te sam se ubrzo odazvao na poziv za sudjelovanje u Lokalnom Trening Seminaru. No tada nisam ni slutio što me čeka - potpuno novi horizonti i vidici. Poput mnogih očarala me lakoća kojom AIESEC prihvaća nove članove i nevjerojatan broj različitih mladih ljudi s kojima sam se u kratko vrijeme upoznao i razvio iskreno prijateljstvo. S druge strane, AIESEC mi je pružio mnoge prilike za razvoj vlastitih kompetencija i 'mekih' vještina. Uz brojne kontakte koje sam ostvario, rad u AIESEC-u mi je pomogao unaprijediti prezentacijske, pregovaračke i prodajne vještine. Naučio sam mnogo o radu u timu, vođenju tima i time managementu i sve to uz puno zabavnih trenutaka kojih ću se uvijek sjećati. Bio sam u OC-u Career Days-a 2009., nakon toga sam pristupio CR timu. U međuvremenu sam doživio i jedinstveno lidersko iskustvo, odnosno postao OCP Autumn Functional Meetinga-a i LTS-a, u 11.om mjesecu postajem CR manager. Sada sam VP Projects i jedva čekam proživjeti svoje EB iskustvo.

Projekti

PBox NGO 4 NGO

PBoX NGO 4 NGO (Udruga za udrugu) je projekt realiziran početkom prošle godine s ciljem unaprijeđenja rada četiri splitske udruge (Most, Help, Info Zona i Udruga Split zdravi grad) i to na područjima marketinga, ljudskih resursa i projektnog managementa. Sa svakom udrugom održano je više radionica koje su vodili praktikanti projekta iz Kine, Rumunjske, Kanade i Grčke; održana su tri otvorena predavanja u prostorima Info zone, kao i prigodni internacionalni program za Valentinovo. Udruge su na ovaj način dobile dodatnu edukaciju o temama koje su od izuzetnog značaja u njihovom djelovanju. Info zona je uz pomoć savjeta stranih praktikanata uspjela privući i zadržati veći broj volontera. Most se pozicionirao među srednjoškolcima, dok su djelatnici Help-a obogatili svoj program djelovanja. Udruga Split zdravi grad je dobila mnoštvo ideja za buduće akcije. Općenito je podignuta svijest o značenju volonterstva i civilnog sektora u Splitu. Na taj se način ostvarila osnovna ideja ovog projekta: pomoći udrugama da efektivnije koriste svoje resurse, lakše dopru do volontera i medija, te da kvalitetnije organiziraju projekte i akcije.

PBoX World In Your Hands

Projekt PboX World in Your Hands (Svijet na dlanu) održan po drugi put i finaliziran u ožujku ove godine, imao je za cilj edukaciju splitskih srednjoškolaca o međukulturalnoj toleranciji, vještinama koje znamo pod nazivom *soft skills*, važnosti visokog obrazovanja, te o izazovima koje nam postavlja Europska unija. Sudjelovalo je šest praktikanata iz Kine, Egipta, Poljske, Mađarske i Obale Bjelokosti. Tako su praktikanti s četiri različita kontinenta držali edukaciju maturantima četiri splitske gimnazije, Ekonomsko-birotehničkoj i Turističko-ugostiteljskoj školi. Kroz mnoštvo radionica učenici su dobili pregled svega što ih čeka na fakultetu u sklopu bolonjskog sustava. Imali su priliku upoznati različite sustave obrazovanja i dobiti uvid u dio kulturnog nasljeđa i stila života u drugim zemljama. Poblіže su saznali o funkcioniranju EU i procesu pristupanja što im je omogućilo da sami izgrade mišljenje o hrvatskom putu za EU.

PBox Invest in Knowledge, Create Progress

Projekt PBox Invest in Knowledge (Investicijom u znanje do napretka) orijentiran je na turistički sektor, odnosno turističke agencije i hotele. AIESEC dovodi praktikante koji kroz predavanja i radionice pomažu odabranim poduzećima prilikom promocije na turističkom tržištu zemalja iz kojih dolaze. Ove je godine savjete iz prve ruke dobilo pet splitskih turističkih agencija koje su time dobile svježije ideje za razvijanje ponude svojih usluga. Također, na organiziranim okruglim stolovima na kojima su sudjelovali predstavnici grada, županije i samih agencija, raspravljalo se i o općenitoj problematici u turizmu, kao što je pitanje produljenja turističke sezone. Cilj projekta je odgovoriti na potrebu turističkih poduzeća za dodatnim znanjima i informacijama kako bi se osigurao bolji pristup internacionalnom turističkom tržištu.

International Summer Program (ISP)

ISP je tradicionalno internacionalno druženje u Splitu povodom kojega AIESEC-ov organizacijski odbor organizira brojne aktivnosti, zabave i druženja, a sudionici dolaze iz najrazličitijih zemalja. Na ovom zabavno-edukativnom skupu stranim se posjetiocima predstavlja naša zemlja, upoznaju se s gradom i uživaju u izletima po županiji i šire. Pored predstavljanja Dalmacije kao poželjnog turističkog odredišta, ovim projektom potiče se mlade ljude na društvenu odgovornost i kulturološki senzibilitet. Kroz debatne rasprave otkrivaju se liderske sposobnosti u svakom pojedincu, te ih se uči pravilnom načinu prezentiranja svojih ideja u multikulturološkom okruženju i dovođenja istih do realizacije. Program je obogaćen i raznim timskim igrama koje potiču razvoj timskoga rada te osiguravaju okolinu pogodnu za upoznavanje i povezivanje mladih iz cijeloga svijeta. ISP se odvija već 13-u godinu zaredom, a splitski AIESEC-ovi se nadaju da će se ove godine pribaviti financijska sredstva potrebna za pokretanje projekta.

Career Days

Career Days (Dani karijera) je manifestacija koja se već treću godinu zaredom organizira na Ekonomskom fakultetu u Splitu. Na ovogodišnjem Career days-u sudjelovalo je 19 izlagača, 7 predavača, te je organizirana radionica na temu studentskog kredita u suradnji sa Splitskom Bankom. Smisao Dana karijera je na jednom mjestu okupiti i potaknuti komunikaciju između izabranih gospodarskih subjekata i zainteresiranih studenata, odnosno njihovih potencijalnih budućih zaposlenika. Situacija po pitanju zapošljavanja daleko je od idealne – je li to stoga što gospodarstvo nije dovoljno razvijeno kako bi uposlilo rastući broj novih stručnjaka ili zbog nedostataka potrebnih znanja i vještina tek diplomiranih mladih ljudi većinom bez praktičnog iskustva – razlog većini nije ni bitan, činjenica je da AIESEC pokreće inicijativu po tom pitanju i djeluje u pravcu rješavanja problema. S obzirom na sve veću relevantnost razvoja poduzetničkih vještina kod zaposlenika, ovogodišnjom manifestacijom Career Days gospodarskom sektoru je omogućeno educiranje i priprema studenata za poslovni svijet. Naime, u okviru projekta Career Workshop poduzeća postavljaju određeni problem vezan za njihovo poslovanje u obliku Case Study-a i daju ga studentima na rješavanje, a najbolji studentski projekti se nagrađuju.

Tko su najbolji profesori?

Piše:
**SAGITA MIRJAM
SUNARA***

Hrvatska sveučilišta još nisu u dovoljnoj mjeri prepoznala kako se nastavnici, baš kao i studenti, trebaju obrazovati, te da tu ideju trebaju ugraditi u strategiju svog dugoročnog razvoja. Ustalilo se mišljenje kako su nastavna i znanstvena izvrsnost dva lica iste medalje. Broj objavljenih znanstvenih radova, međutim, ne govori ništa o tome koliko uspješno nastavnici prenosi znanje na svoje studente, koliko ih uspijeva potaknuti na učenje i istraživanje ili uključiti u nastavu

Jeste li se ikada zapitali kako to rade? Evo prilike da čujete od nacjenjenijih nastavnika naše Sveučilišta! Ovim su riječima Institut za transformaciju dodiplomskog obrazovanja, Centar za obrazovnu učinkovitost te dvije službe za tehnologiju i njezinu primjenu u nastavi početkom ljetnog semestra pozivali zainteresirane nastavnike i studente Sveučilišta u Delawareu na ciklus predavanja o nastavnoj izvrsnosti. Predavači su profesori koji su su nedavno primili godišnju nagradu sveučilišnog Senata za izvrsnost u nastavi, najviše priznanje koje ovo sveučilište dodjeljuje. Vrijedi spomenuti kako nastavnike nominiraju studenti, a nominacije se predaju u obliku eseja. Kvaliteta i strast s kojom je tekst pisan čimbenici su koji ulaze u razmatranje. Nije dovoljno samo predložiti nekoga; kriterij je kontinuirano priznanje od studenata, alumna i kolega, koje svjedoči da se doista radi o izvanrednom nastavniku.

Potaknuti i uključiti

Prvo u ciklusu od tri predavanja održali su Lori Pollock i Terrence Harvey, profesori na Odjelu za kompjutorske i informatičke znanosti. Njihovo je predavanje nosilo duhoviti naslov "Preskoči predavanje: učiti više kroz aktivnosti koje traže suradnju" ("Skip the Lecture: Learning More through Collaborative Activities"). I doista; umjesto priče o nastavnim metodama koje primjenjuju u svojoj učionici, Lori i Terrence demonstrirali su interaktivnu vježbu u kojoj sudionici, podijeljeni u grupe, zajedno rješavaju zadani problem. Upravo je to ono što ovi profesori pokušavaju napraviti na svojim satovima: slušače pretvoriti u sudionike, uključiti studente u nastavni proces, stvoriti uvjete u kojima će učiti tijekom nastavnog sata, a ne prije ispita. "Naš zadatak nije da studentima kažemo rješenje, već da im pomognemo da ga sami pronađu," kažu. To je ujedno i filozofija koja stoji iza nastavne metode učenja temeljenog na problemu (eng. problem-based learning, PBL). O tome koliko je ova metoda uspješna dovoljno govori podatak da se 15 minuta nakon 'klasičnog' predavanja studenti sjećaju svega 10 – 15 % gradiva, dok se kod učenja temeljenog na problemu 48 sati kasnije sjećaju između 70 i 80 %, a dvije godine kasnije čak 50 %!

Poticanje pedagogije usmjerene na studente

Iza ideje o predavanjima naboljih nastavnika Sveučilišta u Delawareu stoji dr. sc. Mark Serva iz Instituta

Terrence Harvey drži predavanje u sklopu ciklusa o nastavnoj izvrsnosti

za transformaciju dodiplomskog obrazovanja. Mark objašnjava kako je namjerno izbjegao *ex cathedra* predavanja. Umjesto toga, predavanja je zamislio kao novi mehanizam prenošenja informacija. "Držim da studenti najbolje uče kada se pred njih stavi problem kojega trebaju riješiti. Nadao sam se da ću više potaknuti nastavnike na promjenu ako ih stavim u ulogu studenata-sudionika. To mi se činilo bolje nego da samo slušaju kako im netko govori." Predavanjima su nazočili i studenti i nastavnici, a na kraju se

raspravljalo o tome kako se predstavljena metoda može uklopiti u druge kolegije i studijske programe.

Institut za transformaciju dodiplomskog obrazovanja, pri kojemu Mark radi, osnovan je 1997. godine. Jedan od njegovih glavnih ciljeva bilo je poticanje pedagogije usmjerene na studente. Kako je vizija sveučilišta za 21. stoljeće poprimala jasnije oblike, mijenjao se opseg djelatnosti službe. Sa zadatkom da »intelektualnu znatiželju i strast za učenjem učini navikama uma«, kako se navodi u dokumen-

tu strateškog razvoja Sveučilišta u Delawareu simboličnog naziva »Put ka istaknutosti« (»Path to Prominence«), Institut za transformaciju dodiplomskog obrazovanja radi na integraciji tehnologije u predavanja i organizira *problem-based learning* (PBL) radionice. Iako su osnivači ove službe od početka gravitirali učenju temeljenom na problemu, njezini voditelji danas nisu isključivi; PBL je tek jedan od mehanizama koji nastavnici koriste kako bi uključili studente u obrazovni proces.

Profesor kao uzor

Postoji nešto još važnije od inovativnih nastavnih metoda, dobro osmišljenih predavanja i vještog prezentiranja, a to su ljubav prema struci, predanost poslu i iskrenost s kojom profesor pristupa studentima. Zbog takvog ćete se profesora truditi biti (još) bolji. Uz njega ćete osjećati da je vaše mišljenje važno, a doprinos kojega ste ostvarili značajan. Njegovo će vas ponašanje *obvezati* da date sve od sebe, jednostavno zato što on radi to isto. Možda čak poželite biti poput te osobe! Upravo je takav dojam na mene ostavila Debra Hess Norris, prorektorica za diplomsko i stručno obrazovanje Sveučilišta u Delawareu, predstojnica Odsjeka za restauraciju, bivša predsjednica američkog Nacionalnog instituta za restauraciju i Američkog instituta za restauriranje povijesnih i umjetničkih djela, pionir u polju restauracije fotografija, autorica preko 30 članaka i poglavlja u knjigama, voditeljica međunarodnih restauratorskih radionica i seminara, dobitnica brojnih nagrada i priznanja... Nije zanemariv ni podatak da je ova profesorica svom studijskom programu do sada osigurala preko 9 milijuna dolara od donacija!

Iako starija i puno iskusnija, Debra me od prvoga dana prihvatila kao sebi ravnu. Pokazivala je interes za ono što radim i trudila mi se biti na usluzi, iako joj je raspored popunjen mjesecima unaprijed. S puno me entuzijazma obavještavala o svojim aktivnostima i uključivala u projekte odsjeka. Zbog nje i sličnih nastavnika osjetila sam se važnom, osjetila sam da ono što radim može promijeniti stvari i van četiri zida moje restauratorske radionice. Po prvi put, osjetila sam se dijelom globalne zajednice stručnjaka. To je, u mojim očima, čini najboljim profesorom.

Debra Hess Norris

Vodeći ljudi Sveučilišta u Delawareu itekako su svjesni da se studijski programi danas ne izdvajaju po tome gdje se nalaze, već po kvaliteti nastavnog osoblja. Da bi se stvorili odlični nastavnici, potrebno je u njih ulagati.

Put do izvrsnosti

Nastavna izvrsnost jedan je od ciljeva Bolonjskog procesa. Bolonja je pred nas postavila brojne izazove, a jedan od najvećih je 'stvoriti' studente koji znaju kritički i kreativno razmišljati, koji su sposobni samostalno rješavati probleme, ali i raditi u timu. Mogu li se 'tradicionalne' nastavne metode uspješno nositi s ovim izazovima, pitanje je koje još čeka odgovor. Čini mi se kako hrvatska sveučilišta još nisu (u dovoljnoj mjeri) prepoznala kako se nastavnici, baš kao i studenti, trebaju obrazovati, te da tu ideju trebaju ugraditi u strategiju svog dugoročnog razvoja. Kontinuirano usavršavanje stručnoga kadra jedna je od ključnih pretpostavki kvalitetnog obrazovanja. Iako prostorna i tehnička opremljenost igraju jednako važnu ulogu, činjenica je da su profesori nositelji obrazovnog procesa. Sveučilišta bi trebala *planski* ulagati u svoj stručni kadar, poticati programe međunarodne razmjene, otvarati mogućnosti za stručno usavršavanje u inozemstvu, organizirati službe i angažirati stručnjake koje će se baviti ovom problematikom.

Ipak, ne mogu a da se ne zapitam koliki bi odaziv nastavnika splitskog sveučilišta bio da se, kojim slučajem, kod nas organizira ciklus predavanja najboljih profesora. Koliko smo voljni preispitati svoje nastavne metode? Jesmo li otvoreni za raspravu i spremni učiti jedni od drugih? Ili mislimo da ne možemo i ne trebamo biti bolji? Čini mi se da se ustalilo mišljenje kako su nastavna i znanstvena izvrsnost dva lica iste medalje. Broj objavljenih znanstvenih radova, međutim, ne govori ništa o tome koliko nastavnici dobro (uspješno!) prenosi znanje na svoje studente, koliko ih uspijeva potaknuti na učenje i istraživanje ili uključiti u nastavu. Prostora za promjenu na bolje ima, pitanje je: ima li volje kod nastavnika i odlučnosti od strane sveučilišta? Izvrsnost ne bi trebalo biti cilj pojedin(a)ca, već zajednička misija.

***Stipendistica Junior Faculty Development programa i viša asistentica na Odsjeku za konzervaciju-restauraciju UMAS-a**